Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 185 (8675). • 27 сентябрь, 1985 йил • ЖУМА • Баҳоси 3 тийин.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев дўстона амалий визит билан Москвага келган ВСИП Бош секретари Я. Кадар билан 25 сентябрь куни учрашди.

Ўртоқларча суҳбат вақтида СССР ва ВХРда ривожланган социалистик жамият қуриш ва такомиллаштириш қандай бораётганлиги тўғрисида, Совет Иттифоқида КПСС XXVII съездига тайёргарлик кенг қулоч ёзганлиги ва Венгрияда ВСИП XIII съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида қилинаётган ишлар ҳақида ахборот берилди. Иккала мамлакатда ишлаб чиқаришни ҳар томонлама интенсивлаш, социализмнинг тарихий афзалликларидан, социалистик планли хўжалик юритишнинг ҳамма имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланиш асосида, биргаликдаги тажрибани, социалистик қурилиш муштарак қонуниятларини ва миллий хусусиятларни эътиборга олиб, социалистик тузумнинг социал, ғоявий, маънавий ҳазиналарини актив қарор топтириш асосида социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун бошланган йўлнинг принципиал аҳамияти таъкидланди.

Иккала партия раҳбарлари Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришнинг юксак даражасини, ҳамма соҳаларда уларнинг ўзаро баҳамжиҳат ҳаракатларини 1983 йил июлида Венгрия партия-ҳукумат делегациясининг СССРга қилган визити вақтида эришилган аҳдномалар руҳида кучайтирилганлигини мамнуният билан қайд этдилар. КПСС билан ВСИПнинг Совет — Венгрия муносабатларини ҳамма соҳаларда марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм асосида янада чуқурлаштиришга қаратилган ўзгармас йўли тасдиқланди. Аввало фан-техника тараққиётининг истиқболли йўналишларида иқтисодий алоқаларнинг самарадорлигини ошириш, иккала мамлакат ташкилотлари, корхоналари, меҳнат коллективлари ўртасидаги ўзаро алоқаларнинг замонавий формаларини сабот билан қидириб топиш ва жорий қилиш зарурлигига алоҳида эътибор берилди. СССР билан ВХР ўртасидаги иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантиришнинг 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган узоқ муддатли программаси бунинг учун қулай имкониятлар яратади.

Совет Иттифоқи билан Венгрия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг олий даражадаги Иқтисодий кенгашида коллектив бўлиб белгиланган социалистик иқтисодий интеграция марраларига эришишга бундан буён ҳам актив кўмаклашаверадилар, шу марраларга етиб олиш социализмнинг дунёдаги иқтисодий ва сиёсий позицияларини, унинг жозиба кучини янада мустаҳкамлаш имконини беради.

Халқаро вазиятни кўриб чиқиш пайтида М. С. Горбачев билан Я. Кадар тинчликни сақлаш, аввало Америка империализмининг энг реакцион доираларидан чиқаётган уруш хавфини тугатиш учун муваффақиятли курашишнинг бош омилларидан бири сифатида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг жипслиги ва ҳаракат бирлигини янада кучайтириш муҳимлигини таъкидладилар. Я. Кадар Совет Иттифоқининг қуролланиш пойгасини жиловлаш, космосни ҳарбийлаштиришга йўл қўймаслик, ядро урушининг олдини олиш манфаатлари йўлида сарфлаётган куч-ғайратларини ВСИП ва ВХР номидан тўла-тўкис қўллаб-қувватлашини изҳор этди. Кейинги вақтлардаги йирик совет тинчликсевар ташаббусларининг, чунончи ядро қуроли синовларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйиш, космик фазони тинч ўзлаштиришда халқаро ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги таклифнинг аҳамияти алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Суҳбат қатнашчилари, агар АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари ҳарбий-стратегик мувозанатни қўпоришдан иборат ўз режаларидан воз кечсалар халқаро муносабатларда яхшилик сари бурилишга бемалол эришиш мумкинлигига асосланадилар. Совет Иттифоқи ва Венгриянинг социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш, ҳарбий қарама-қаршиликни камайтириш, сиёсий иқлимни соғломлаштириш, давлатлар ўртасидаги муносабатларда кескинликни юмшатишни қайтадан бошлаш йўлидаги ғайрат-ҳаракатларни кучайтиришга тайёр эканликлари тасдиқланди.

КПСС билан ВСИПнинг раҳбарлари империализмнинг агрессивлиги ошган бир пайтда коммунистик ва ишчи партияларнинг интернационалистик, ўртоқлик ўзаро алоқалари ва бирдамлигини янада кучайтириш актуаллигини таъкидладилар. Улар Ер юзида тинчликни сақлаб қолишдан манфаатдор бўлган тараққийпарвар ҳаракатлар ва сиёсий партиялар билан алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш тарафдори эканликларини билдирдилар.

Учрашув сидқидиллик, муҳокама қилинган ҳамма масалалар юзасидан тўла якдиллик муҳитида ўтди.

Я. Кадар М. С. Горбачевни дўстлик визити билан Венгрия Халқ Республикасига боришга таклиф қилди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул этилди.

(ТАСС).

Ўртоқларча вазиятда

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети 25 сентябрь куни Кремлда Венгрия Социалистик ишчи партиясининг Бош секретари Я. Кадар шарафига нонушта зиёфат бердилар.

Я. Кадарнинг сафарида ҳамкорлик қилаётган венгриялик расмий кишилар зиёфатда у билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, В. М. Чебриков, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, К. В. Русаков ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, бир қанча министрлик ва идораларнинг раҳбарлари, бошқа расмий кишилар бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат чоғида М. С. Горбачев ва Я. Кадар нутқ сўзладилар.

* * *

Шу куни Венгрия раҳбари В. И. Ленин мавзолейини зиёрат қилиб гулчамбар қўйди. Кремль девори ёнидаги Номаълум солдат қабрига ҳам гулчамбар қўйди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар Я. Кадарга ҳамроҳ бўлдилар.

* * *

Я. Кадар тушдан кейин Москвадан Ватанига жўнаб кетди.

Внуково аэродромида уни Е. К. Лигачев, К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Аэродромда Венгрия ва Совет Иттифоқи давлат байроқлари кўтарилган эди.

(ТАСС).

ТАСС ахбороти

Космонавтлар Владимир Жонибеков ва Георгий Гречко ерга қайтиб тушдилар

«Салют-7» орбитал илмий станцияси ичидаги ишларнинг навбатдаги босқичи тугади.

Владимир Жонибеков билан Георгий Гречко биргаликдаги тадқиқот ва экспериментларнинг белгиланган программаси бажарилгандан кейин 1985 йил 26 сентябрь куни Москва вақти билан соат 13 дан 52 минут ўтганда «Союз Т-13» кемасида ерга қайтиб тушдилар.

Владимир Васютин, Виктор Савиних ва Александр Волковлар «Салют-7» — «Союз Т-14» бошқарилаётган комплекс ичидаги ишни давом эттирмоқдалар.

«Союз Т-13» кемасининг туширилувчи аппарати Совет Иттифоқи территориясининг белгилаб қўйилган районида Жезқазғон шаҳридан 220 километр шимоли-шарқроқда ерга қўнди. Ерга қўнилгандан кейин космонавтлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Узоқ учиш давомида Владимир Жонибеков билан Виктор Савиних бажарган, шунингдек беш космонавт биргаликда ишлаган даврда бажарган тадқиқотлар ва экспериментларнинг материаллари ерга олиб тушилди. Олинган маълумот илм-фан ва халқ хўжалигининг турли тармоқлари манфаатлари йўлида фойдаланилади.

«Салют-7» станциясидаги узоқ давом этган тўртинчи экспедиция «Союз Т-13» кемасининг экипажи станция билан муваффақиятли равишда туташгандан кейин 1985 йил 8 июнь куни бошланган эди. Шундан кейинги учиш давомида Владимир Жонибеков билан Виктор Савиних мардлик ва юксак профессионал маҳорат кўрсатиб, станциянинг иш қобилиятини қайта тикладилар.

Космонавтлар илмий техникавий тадқиқотларнинг кенг программасини бажардилар, очиқ космосга чиқдилар ва қўшимча қуёш батареяларини ўрнатдилар.

Биринчи бор экипажнинг бир қисми алмаштирилди, бу тадбир одам бошқарадиган космик комплексни узоқ вақт мобайнида узлуксиз ишлатишни таъминлайди ва ундан илм-фан ва халқ хўжалиги манфаатлари йўлида фойдаланиш самарадорлигини анча оширади.

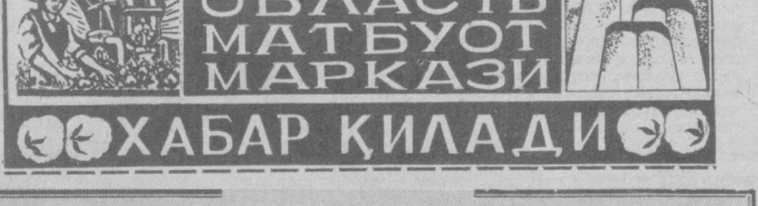

● УТГАН КУНИ ОБЛАСТИМИЗ КАБУЛ ПУНКТЛАРИГА 12107 ТОННА ПАХТА ТОПШИРИЛДИ, БУ ҲОСИЛНИНГ 9701 ТОННАСИ МАШИНАЛАР ЁРДАМИДА ТЕРИБ ОЛИНДИ.

● 25 СЕНТЯБРЬ КУНИ ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА 1854 ТА ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИ ИШЛАДИ. УЛАРНИНГ ҲАР БИРИ БИЛАН ЎРТАЧА 5,1 ТОННАДАН ПАХТА ТЕРИЛДИ.

● ШУ КУНИ ҒАЛАБА РАЙОНИ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ ЭНГ ЮҚОРИ КУРСАТКИЧГА ЭРИШДИЛАР. БУ РАЙОНДА 407 ТА ТЕРИМ АГРЕГАТИ ЮКСАК УНУМ БИЛАН ИШЛАТИЛИБ, ҲАР БИР МАШИНАНИНГ УРТАЧА УНУМИ 5,8 ТОННАДАНГА ТУҒРИ КЕЛДИ.

● ЧИНОЗ РАЙОНИ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ МАВЖУД 136 ТА ТЕРИМ МАШИНАСИНИНГ ҲАММАСИНИ ДАЛАЛАРГА ОЛИБ ЧИҚИШДИ. ҲАР БИР МАШИНАДА ТЕРИБ ОЛИНГАН ПАХТА 5,5 ТОННАГА ЕТДИ.

СУРЪАТ КЎТАРИЛМОҚДА

● КОММУНИСТИК. «Ленинский путь» колхозида терим агрегатлари юксак унум билан ишлатилмоқда. Ўтган куни йиллик планнинг 5,6 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Область советининг депутати, тажрибали механизатор Юрий Ким ўз агрегати бункеридан 15 тонна пахта тўкиб беллашувда ғолиб чиқди. Колхоз деҳқонлари йиллик пахта тайёрлаш планини 27 иш кунида бажаришга сўз беришган.

БИРИНЧИ ЎРИНДА

● ЯНГИЙЎЛ. Н. Ниёзов номли колхознинг Тожихон Анорбоев бошчилик қилаётган бригада пахтакорлари пахта тайёрлаш бўйича районда биринчи ўринда боришмоқда. Бу бригадада ҳозиргача йиллик планнинг салкам 51 проценти миқдорида пахта тайёрлаб қўйилди. Ўтган куни эса қабул пунктларига 21 тоннадан зиёд пахта топширилди. Бу ҳосилнинг 11 тоннасини бригада механизатори Жўра Анорбоев териб берди.

ИККИ БРИГАДА МАРРАГА ЕТДИ

● ЎРТА ЧИРЧИҚ. Охунбобоев номли колхознинг Қўнис Йўлдошев бошчилик қилаётган 2-бригадаси пахтакорлари беш иш кунида йиллик планни бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар. 63 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан жами 189 тонна «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Бу ҳосилнинг 100 тоннадан ортиғини механизатор Эрали Тожиқулов терди.

Хўжаликнинг Турғун Эгамбердиев етакчилигидаги 12-бригадаси деҳқонлари ҳам йиллик планни бажардилар. 65 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан хирмон уйилди. Давлатга топширилган пахтанинг 80 процентини бригада механизаторлари Мўйдин Парпиев ва Нурмуҳаммад Турдиевлар териб бердилар.

Ҳар иккала бригада пахтакорлари ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш юзасидан социалистик мажбурият олдилар.

БАЛЛИ, СИЗГА

● БЎКА. Тимирязев номли колхоз пахтакорлари кунлик суръатда ҳамон пешқадамликни қўлдан бермай келишаяпти. Хўжаликда айниқса, терим агрегатлари юқори унум билан ишлатилмоқда. Ўтган куни илғор механизатор Аброр Асроров ўз машинасида 20 тонна пахта териб барчага ибрат бўлди. Унинг мавсум бошидан буён терган «оқ олтин»и 115 тоннадан ошиб кетди. Аҳмад Эшонқулов, Пўлат Қурбонов сингари механик-ҳайдовчилар ҳам кунига 20 тоннага етказиб пахта териб, мусобақадошларидан ортда қолишмаяпти.

● ШУ райондаги Ҳамза номли колхознинг меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари айни кунларда пахта йиғим-теримида деҳқонларга ёрдам бериш ташаббуси билан чиқдилар. 37 кишилик пенсионерлар бригадаси аъзоларининг ҳозиргача уйган хирмонлари 2,5 тоннага яқинлашиб қолди. Эгам ота Турматов, Саттор ота Зоимов, Юнус ота Ўролов, Теша ота Маҳкамовлар кунига 50—60 килограммдан пахта териб беришмоқда.

БЕШ КУНЛИК ҒОЛИБЛАРИ

● ҒАЛАБА. Районда хўжаликлар ўртасида ташкил этилган мусобақанинг навбатдаги беш кунлигига якун чиқарилди. Унда энг юқори натижага эришган Энгельс номли колхоз пахтакорлари ғолиб чиқдилар. Бу хўжаликда ҳар куни йиллик планнинг 6 процентидан ошириб «оқ олтин» тайёрланмоқда. Мавсум бошидан буён давлатга топширилган хомашё 32 процентдан ошиб кетди. Колхозда терим суръатининг ошиб бораётганлигида машиналар катта роль ўйнаётир. Ўтган куни хўжалик механизаторлари ҳар бир терим агрегатида ўртача 9 тоннадан пахта териб олишди. Умуман улар бу йил жами ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиштириб олишга аҳд қилишган.

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 26 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён машинада (планга нисбатан процент ҳисобида).

Чиноз	3,46	30,34	3,62	19,32
Янгийўл	3,58	22,89	4,66	16,98
Бўка	3,16	16,98	4,08	15,10
Оққўрғон	3,65	16,87	4,84	15,89
Ғалаба	4,40	15,48	6,32	20,86
Бекобод	1,63	14,31	1,19	3,29
Ўрта Чирчиқ	2,52	9,87	2,82	8,22
Коммунистик	2,95	8,46	4,02	8,84
Пискент	1,30	7,90	0,89	1,35
Область бўйича:	2,93	15,53	3,59	12,06

Республикамиз областларида пахта тайёрлашнинг бориши ҳақида маълумот (мавсум бошидан буён, планга нисбатан процент ҳисобида). Хоразм — 37,61; Бухоро — 37,22; Фарғона — 35,14; Андижон — 27,74; Наманган — 25,08; Навоий — 23,46; Қорақалпоғистон АССР — 22,31; Сурхондарё — 21,83; Самарқанд — 19,36; Қашқадарё — 13,06; Жиззах — 3,02; Сирдарё — 2,16. Республика бўйича — 22,15.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида республика далаларидаги йиғим-терим ишлари қандай бораётганини кўриб чиқди. Бир қанча областларда ғўза баргини тўктириш асоссиз равишда чўзиб юборилганлиги, шунинг оқибатида машиналардан фойдаланиш кечикаётганлиги ва пахта тайёрлаш суръатлари ҳамон пастлиги кўрсатиб ўтилди. Машиналарнинг юқори унум билан ишлашини таъминлаш, механизаторларнинг серунум меҳнатини ташкил этиш учун ҳамма жойда ҳам зарур чоралар кўрилган эмас.

Қулай шароитларга қарамай маккажўхори дони ва шоли ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топшириш ҳаддан ташқари суст олиб борилмоқда.

Бюро партия, совет, қишлоқ хўжалик органларидан барча меҳнат ва техника ресурсларини сафарбар этишни кучайтириб, йиғим-терим ишлари суръатларини жадаллаштиришни талаб қилди. Вазифа беш йилликнинг туғалловчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳамма турларини етиштириш ва тайёрлаш юзасидан белгиланган планлар ҳамда социалистик мажбуриятлар тўла ҳажмда бажарилишини таъминлашдан, мавжуд ўрим техникаси ва транспортдан, қайта ишлаш корхоналаридан имкони борича унумли фойдаланишга, маҳсулотни йиғиб-териб олиш ва ташиш пайтида нобудгарчиликка йўл қўймасликдан, маҳсулотнинг юқори сифатли бўлишини таъминлашдан иборат. Бу республика меҳнатчиларига ўртага қўйилган вазифаларни шараф билан уддалаш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш имконини беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси Наманган область партия комитетининг КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми талаблари асосида партия ташкилотларидаги ҳисобот ва сайловларга қандай раҳбарлик қилаётганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Бу жуда муҳим ижтимоий-сиёсий кампанияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тадбирларига биноан шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари коммунистларни, барча меҳнаткашларни ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишга, меҳнат унумдорлигини оширишга, шу йил ва умуман беш йиллик программасини муваффақиятли туғаллашга, ўн иккинчи беш йилликда область халқ хўжалигини муттасил ривожлантиришни таъминлашга сафарбар этиш ишларини олиб бормоқдалар. Шу мақсадда меҳнат коллективларидаги партиявий таъсирни мустаҳкамлаш, коммунистларни ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларига қўйиш, уларнинг авангардлик ролини ошириш масалаларига эътибор кучайтирилди. Янгидан 19 та бошланғич ва 46 та цех партия ташкилоти тузилди. Дастлабки йиғилишларнинг якунлари область партия комитетининг бюро мажлисида, шаҳар, район партия комитетларидаги кенгашларда муҳокама қилинди.

Шу билан бирга область партия комитети ҳали йиғилишларнинг ҳамма жойда сифатли ўтказилишига эришмаганлиги қайд этилди. Бир қанча партия комитетлари ва ташкилотлари йиғилишларни тайёрлашга лозим даражада талабчанлик қилмадилар, сайлаб қўйилган активларни бу ишга кенг жалб этишга эришмадилар. Натижада айрим йиғилишларнинг даражаси шу куннинг ўсган талабларига мувофиқ эмас, ҳисобот докладларида ва нутқларда интизомни мустаҳкамлаш йўллари, республика турмушида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан кейин рўй берган ижобий ўзгаришларни янада ривожлантириш вазифалари дуруст очиб берилмаяпти.

Бюро кўпгина партия ташкилотларида иш услуби ва методларини такомиллаштириш масалалари тўла-тўкис таҳлил этилмаётганлигига, комиссияларнинг сайлаб қўйилган органларнинг фаолиятига, партия топшириқларининг бажарилишига принципиал баҳо берилмаётганлигига эътиборни қаратди. Кўпинча танқид ва ўз-ўзини танқид ўрнига хўжалик характеридаги истакларнигина билдириш билан чекланилмоқда.

Область, шаҳар, район партия комитетларига йиғилишларда ишларни талабчанлик билан таҳлил этишга ва социал ҳамда иқтисодий вазифаларни тезроқ ҳал этиш учун мавжуд имкониятларни сафарбар қилишга, фан-техника тараққиёти ютуқларини, меҳнатни ташкил қилиш ва рағбатлантиришнинг илғор формаларини жорий этиш учун раҳбарлардан талабчанликни оширишга эътиборни кучайтириш тавсия қилинди. Интизомни бузувчиларга, ичкиликбозларга қарши кураш кенг авж олдирилиши, меҳнаткашларнинг актив дам олишини ташкил қилиш, уларнинг соғлигини мустаҳкамлаш учун клуб муассасаларидан ва спорт иншоотларидан яхшироқ фойдаланишга кўпроқ эътибор бериш зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси ҳисобот ва сайловларга раҳбарлик даражасини ошириш юзасидан область партия комитетига конкрет топшириқлар берди, бу жуда муҳим кампанияни орттирилган тажрибани танқидий идрок қилиш, хўжалик, ташкилотчилик ва тарбиячилик фаолиятини яхшилашнинг аниқ-равшан йўллари ва усулларини белгилаш мақсадига қаратиш, ўтказилаётган йиғилишлар партия кучларининг жанговар кўриги ва коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақани ривожлантиришнинг асосий шарти бўлиб қолишига эришиш вазифасини юклади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюроси республика партия-хўжалик активларининг 1986 йилга ва ўн иккинчи беш йилликка мўлжалланган иқтисодий ва социал ривожланиш планларини ишлаб чиқишга бағишланган йиғилишини ўтказиш билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқди.

Республика аҳолисини сабзавот, картошка, мевалар билан таъминлашни яхшилаш тадбирлари белгиланди; капитал қурилишда индустриялашни янада ривожлантириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш вазифалари қўйилди. Иқтисодий ва маданий ривожланишнинг бошқа масалалари муҳокама қилинди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Область партия комитети бюросининг кеча бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида Акмал Икромов район партия комитетининг КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалалари бўйича ўтказилган кенгаш талаблари асосида ресурсларнинг барча турларини тежаш соҳасидаги ташкилотчилик ва сиёсий иши тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Район партия комитетининг бу соҳадаги ишида камчилик ва нуқсонлар мавжудлиги таъкидлаб ўтилди ва бу иш қониқарсиз, деб топилди. Беш йиллик бошидан бери саноатда товар маҳсулотларининг ҳар бир сўмига моддий сарф-харажатлар деярли 2 тийинга кўпайди. Қурилишда эса кейинги икки йил ичида товар қурилиш маҳсулоти бирлигига барча турдаги ресурсларнинг сарфи йилига 9 процентданга ортмоқда.

Район партия комитети ҳар бир корхонада, ташкилотда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот, бажарилаётган иш бирлигига моддий сарф-харажатларни камайтириш юзасидан аниқ программа бўлишини таъминламаганлиги учун ҳам шундай бўлмоқда. Район партия комитети бюросида, бошланғич партия ташкилотларида ишлаб чиқаришни ўстиришнинг манбаи ҳисобланган бу кўрсаткичлар бўйича хўжалик раҳбарларининг ҳисоботлари тингланмаяпти. Ўн биринчи беш йилликда район саноатида фонд самарадорлиги учдан бир ҳиссага камайди.

Бу йил қора металл, электр энергияси, бензин, буғхона-печь ёнилғисини тежаш юзасидан олинган мажбуриятлар бажарилмаяпти. Бу тасодифий эмас. Район меҳнат коллективларида барча турдаги ресурсларни тежашга қаратилган ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларнинг таъсирчан формаларидан фойдаланилмаяпти. Ишчилар, бригадалар, участкалар, цехлар, корхоналар коллективлари томонидан қабул қилинаётган мажбуриятларнинг жамоатчилик ҳимояси йўлга қўйилмаган. Ишчилар ресурсларни тежаш бўйича ҳисоб счётларига эга эмаслар. Оқибатда кўпгина коллективларнинг мажбуриятлари расмий характерга эга бўлиб қолмоқда.

Қатор корхоналарда иш жойларини аттестациядан ўтказиш талаб даражасида бўлмади. Шу сабабли бу муҳим тадбир ресурсларни тежаш ва маҳсулот сифатини яхшилашга ижобий таъсир кўрсатмади. Районда меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формаси суст ривожланаяпти.

Район ижроия комитети, унинг депутатлар группалари, касаба союз, комсомол ташкилотлари, НТО, ВОИР жамиятлари ва доимий ишлаб чиқариш кенгашлари амалда ресурсларни тежаш масалалари билан шуғулланмайдилар.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотларига моддий ресурслардан самарали фойдаланиш учун хўжалик раҳбарлари ва партия ташкилотларига талабчанликни ошириш вазифаси топширилди.

Область партия комитети бюросининг мажлисида Оҳангарон район партия комитетининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини бажариш соҳасидаги иши тўғрисидаги масала кўрилди. Мажлисда район партия комитетининг ташкилотчилик ва сиёсий иши пленум талабларига жавоб бермаётганлиги таъкидланди. Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотларининг иш услуб ва методларида туб ўзгаришлар бўлгани йўқ. Районни иқтисодий ва социал ривожлантиришга партиявий раҳбарликда ҳали жиддий камчиликлар учраб турибди.

Район партия комитети ва унинг биринчи секретари К. Икромов бошланғич партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари ишида жиддий ўзгаришлар ясашга, саноат, қишлоқ хўжалиги, капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини яхшилашга эришмадилар. Идеологик ишнинг самарадорлиги жуда пастлигича қолмоқда, қонунбузарликлар, социалистик мулкни талон-тарож қилиш, ичкиликбозлик ва алкоголизм ҳолларига қарши курашни кучайтириш учун таъсирчан чоралар кўрилмаяпти.

Район партия комитетининг биринчи секретари К. Икромов районда тартиб ўрнатиш бўйича чоралар кўришда зарур даражада принципиаллик ва қатъият кўрсатмади. У зўраки, асосланмаган қарорлар қабул қиларди. Бунинг оқибатида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш принциплари, ер ва уй-жой қонунчилиги бузилишига, айрим партия, совет, хўжалик ходимлари томонидан хизмат вазифасини суиистеъмол қилишларига йўл қўйиларди.

Область партия комитетининг бюроси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми қарорларини бажариш юзасидан таъсирчан чоралар кўрмаганлиги, район партия комитетининг ташкилотчилик ва сиёсий ишининг савияси пастлиги, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш принципларини бузганлиги, мавжуд салбий ҳодисаларни баҳолашдаги принципсизлиги, камтар эмаслиги учун К. Икромовга ҳисоб карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ ҳайфсан эълон қилди ва уни Оҳангарон район партия комитети биринчи секретари вазифасидан бўшатди.

Оҳангарон район партия комитетига мавжуд камчиликларни тезлик билан бартараф этиш, ташкилотчилик ва сиёсий ишлар савиясини бутун чоралар билан ошириш, район партия ташкилотининг куч-ғайратини интенсивлаш, фан ва техника ютуқларини жорий этишни жадаллаштириш, ҳамма жойда интизом, уюшқоқлик ва тартибни мустаҳкамлаш асосида қишлоқ хўжалиги, саноат ва капитал қурилиш самарадорлигини ошириш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш топширилди.

Область партия комитети бюросининг мажлисида гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг қўшимча резервлари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Областдаги кўпгина колхоз ва совхозлар давлатга молларни яхши семиртирмай топшираётганликлари уқтириб ўтилди. Шунингдек, подани тўлдириш учун молларни урчитиб кўпайтириш имкониятларидан қониқарсиз фойдаланиляпти. Молларни бўрдоқига боқишда коллектив пудрат асосида меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив формалари жорий этилмаяпти, чорвачилик озуқа базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун қатъий чоралар кўрилмаяпти. Саноат асосидаги чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари, хўжаликлараро бўрдоқичилик корхоналарида гўшт етиштиришни кўпайтириш имкониятларидан етарлича фойдаланилмаяпти.

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, область агросаноат бирлашмаси совети, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси, область мева-сабзавот маҳсулотлари агросаноат бирлашмасига мавжуд камчиликларни бартараф этиш, гўшт етиштириш бўйича белгиланган планларнинг ҳар бир хўжалик томонидан сўзсиз бажарилишини таъминлаш учун зарур чоралар кўриш топширилди.

Область партия комитети бюросининг мажлисида бошқа масалалар ҳам кўрилиб, улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1985 йил 27 сентябрь № 236 Москва шаҳри.

БЕЛГИЛАНГАН ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТ МУДДАТЛАРИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1985 ЙИЛ ОКТЯБРЬ—ДЕКАБРЬ ОЙЛАРИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФЛАРИДАН ЗАПАСГА БЎШАТИШ ВА ГРАЖДАНЛАРНИ НАВБАТДАГИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССРнинг «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги қонунига мувофиқ **буюраман**:

1. Белгиланган ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчилар 1985 йилнинг октябрь—декабрь ойларида Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара қўшинлари ва ички қўшинларнинг сафларидан запасга бўшатилсин.

2. Ушбу буйруқнинг 1-бандига мувофиқ ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўладиган, ҳақиқий ҳарбий хизматга чақириқ муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган эркак гражданлар, шунингдек чақириқни кечиктириш ҳуқуқини йўқотган катта чақириқ ёшидаги гражданлар 1985 йил октябрь—декабрь ойларида Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара қўшинлари ва ички қўшинларга ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилсин.

3. Буйруқ барча роталар, батареялар, эскадрильялар ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали
С. СОКОЛОВ.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитети районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасида пахта теримини ташкил этиш ва давлатга топшириш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 1985 йил 26 сентябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Чиноз районида** (район партия комитетининг секретари Гришчук, район ижроия комитетининг раиси Абдукаримов, РАПО советининг раиси Ерхўжаев, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси Бекенов, район комсомол комитети секретари вазифасини бажарувчи Холиқов, «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси бошқарувчиси Захаров ўртоқлар) қолдирилди.

Бу районда давлатга пахта сотиш йиллик плани 30,34 процент, шу жумладан, машина терими плани 19,32 процент бажарилган. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 16,02 проценти миқдорида пахта топширилган шунингдек, машина терими планига нисбатан 15,67 процент ўсиш таъминланган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхозга (директори Алимбетов, партия ташкилотининг секретари Абдураҳмонов, касаба союз комитетининг раиси Холбоев, комсомол ташкилотининг секретари Бекмуродов ўртоқлар). Бу совхозда давлатга пахта сотиш йиллик плани 21,35 процент, шу жумладан машина терими плани 28,64 процент бажарилган. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида йиллик планнинг 17,03 проценти миқдорида пахта топширилган, шунингдек машина терими планига нисбатан 24,68 процент ўсиш таъминланган.

Байроқ Бекобод районидаги Колпакова номли совхоздан олиб берилади.

Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозга (раиси Рўзиматов, партия ташкилотининг секретари Қосимхўжаев, касаба союз ташкилотининг раиси Мирзаев, комсомол ташкилотининг секретари Каримов ўртоқлар). Бу колхозда давлатга пахта сотиш йиллик плани 41,8 процент, шу жумладан машина терими плани 58,0 процент бажарилган. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 41,8 проценти миқдорида пахта топширилган, шунингдек, машина терими планига нисбатан 58,0 процент ўсиш таъминланган.

Байроқ Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхозидан олиб берилади.

Бўка районидаги Тимирязев номли колхозга (раиси Очилов, партия ташкилотининг секретари Ражабов, касаба союз комитетининг раиси Холтўраев, комсомол ташкилотининг секретари Мелиев ўртоқлар). Бу колхозда давлатга пахта сотиш йиллик плани 38,20 процент, шу жумладан машина терими плани 49,59 процент бажарилган. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида давлатга йиллик планнинг 33,75 проценти миқдорида пахта топширилган. Шунингдек, машина терими планига нисбатан 49,20 процент ўсиш таъминланган.

Байроқ Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Чиноз районига, Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли, Бўка районидаги Тимирязев номли колхозларга ва Оққўрғон районидаги С. Сегизбоев номли совхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ШОЛИ ҚИЗИЛ КАРВОНИ

БЕКОБОД. Ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида район меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан бирга шолидан ҳам мўл ҳосил етиштирдилар. Бу йил улар давлатга 18 минг тонна шоли етказиб беришга аҳд қилганлар.

Барча хўжаликларда шоли ўз вақтида экилганлиги, уни парвариш қилишда агротехника қоидаларига тўла амал қилинганлиги ютуқлар омили бўлди. Айни кунларда зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун хўжаликларда съездолди мусобақаси кун сайин авж олдирилмоқда. Шолини ўз вақтида нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиш учун ҳамма техника воситалари, етарлича ишчи кучлари сафарбар қилинмоқда.

Ўтган куни район деҳқонлари дастлабки шоли карвонини қабул пунктларига жўнатишди. Шоличиликка ихтисослашган «Октябрь 46 йиллиги» совхози ишчилари бу карвонга далалардан йиғиштириб олинган салмоқли ҳосиллари билан ҳисса қўшдилар. Пештоқига қизил алвонлар осилган 70 та юк машинасида жами 210 тонна шоли давлатга топширилди.

Ана шу муносабат билан ўтказилган тантанали митингни район партия комитетининг биринчи секретари Э. Хатамов очди. У район қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, шу жумладан шоликорларнинг олдида турган муҳим вазифалар ҳақида гапирди.

Митингдан сўнг район маданият уйининг «Зафар тароналари» бадиий ҳаваскорлик ансамбли концерт қўйиб берди.

КУНЛИК НОРМА ОРТИҒИ БИЛАН

«АЛМАЛИКСВИНЕЦСТРОЙ» трестининг 344-механизациялашган кўчма колоннасининг В. Перелигина бошлиқ комплекс бригадаси аъзолари Олмалиқ конметаллургия комбинатининг майдалаш-саралаш комплексида турли ҳил ишни бажараверишни билан бошқа бригадалар орасида ажралиб туради. Коллективда арматурачилар, бетончилар ва ҳатто дурадгорлар ҳам топилади.

Бригада яқинда йирик майдалаш корпуси билан руда майдалаш омборини бирлаштирувчи 41-галарея қурилишида ишлаган эди. Ҳозир бу аҳил коллектив экспресс-лаборатория қурилишида меҳнат қилмоқда. Барча ишчилар ўз олдиларига қўйилган вазифаларни барвақт ва сифатли бажариб, кунлик нормаларини доим ортиғи билан уддаламоқдалар.

А. ҒУЛОМОВ.

ҲУШЁР ТУРМУШ ТАРЗИНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

Мамлакатда ҳушёр турмуш тарзи тарафдорлари сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти алкоголга қарши ҳаракатни ривожлантиришга, уни чинакам умумхалқ ҳаракатига айлантиришга актив кўмаклашиши лозим. 25 сентябрь куни Союзлар уйининг колонна залида шу жамиятнинг таъсис конференцияси бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин, партия, совет, касаба союз, комсомол ходимлари, бир қанча министрликлар ва идораларнинг, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорлари, зиёлиларнинг вакиллари президиумга чиқадилар.

КПСС Марказий Комитетининг ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисидаги қарори муносабати билан ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг вазифалари тўғрисида жамият ташкилий комитети раиси СССР Фанлар академияси вице-президенти академик Ю. А. Овчинников доклад қилди.

Бутуниттифоқ ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамиятининг таъсис конференцияси коммунистик партия, бутун совет халқи КПСС XXVII съездига тайёргарлик кўраётган шонли бир даврда ўтмоқда, деб таъкидлашди сўзга чиққан нотиқлар. Меҳнаткашларнинг ижодий ташаббускорлиги, улар партия ва давлатимиз ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаётганлиги, ишчилар, колхозчилар, зиёлиларнинг социалистик экономикани интенсивлаш йўлини амалга оширишга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, интизом ва тартибни мустаҳкамлашга қизғин интилишлари съезд шарафига ўтаётган умумхалқ социалистик мусобақасида ўзининг ёрқин ифодасини топмоқда.

Конференцияда КПСС Марказий Комитетининг ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш тадбирлари тўғрисидаги қарори ҳушёр турмуш тарзини қарор топтириш ҳусусидаги барча ишлар учун жанговар ҳаракат программаси эканлиги уқтирилди. Бу қарорда ижтимоий тараққиётнинг энг етилган проблемалари ва масалаларини ҳал этишда халқ оммасининг ташаббусига ижодига, кучига таяниш ҳақидаги ленинча ғоялар ёрқин мужассамлашган.

Мамлакатда алкоголга қарши ишлар кенг жабҳа бўйлаб авж олиб кетди. Унда меҳнат коллективлари, коммунистлар, жамоатчилик, хотин-қизлар, ветеранлар, комсомол, совет ёшлари актив иштирок этмоқдалар. Одамлар ичкиликбозликка нисбатан муросасиз бўлмоқдалар. Бунинг натижасида жамиятда, ишлаб чиқаришда, оилада маънавий муҳит яхшиланмоқда, интизом ва уюшқоқлик мустаҳкамланмоқда, шаҳар ва қишлоқ кўчаларида, завод цехларида тартиб кучаймоқда. Конференцияда бу социал иллатни бутунлай тугатиш соҳасидаги жуда кўп конкрет тажрибалар айтиб ўтилди. Москванинг, Ленинград, Калуга, Куйбишев, Тюмень, Днепропетровск областлари, Бурятия АССР, Красноярск ўлкаси меҳнат коллективларида жамоатчиликнинг таклифига мувофиқ ичкиликбозликка қарши курашда актив иштирок этиш тўғрисидаги махсус моддалар социалистик мажбуриятларга, коллектив шартномаларга киритилмоқда.

Свердловскликлар ташаббуси асосида «Меҳнат интизомига —коллектив гарови» оммавий ҳаракати ривожланмоқда. Биргина Свердловск областида бу ҳаракатга 230 мингга яқин меҳнаткаш қўшилган, бу ҳаракатга қўшилган коллективларда ичкиликбозлик амалда тугатилган. «Касаба союз группасида меҳнат интизоми ва жамоат тартибини бирон марта ҳам бузиш ҳоллари бўлмасин», деган ташаббус ҳам кенг тарқалмоқда. Украинада, Қозоғистон ССРда, Иваново, Кострома, Липецк, Орёл областларида ичкиликбозликни тугатишда бу ҳаракатдан актив фойдаланилмоқда.

Партия ва давлатимиз харидоргир товарлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, хизмат кўрсатиш соҳасини кенгайтириш юзасидан катта тадбирларни амалга оширмоқдалар. Ёшлар ётоқхоналари, шифохоналар, туристик базаларда, аҳоли оммавий дам олиш жойларида муҳит тозаланмоқда. Касаба союз ва комсомол комитетларининг жамоатчилик асосидаги маданий-оммавий ва физкультура-спорт ишлари ташкилотчилари, халқ дружиналарининг, жамоат тартибини сақлаш пунктларининг активлари ҳушёр турмуш тарзи учун курашга, меҳнаткашларнинг сермазмун дам олишларига қўшилдилар.

Шу билан бирга докладда ва нутқларда ҳушёрлик учун кураш эндигина бошланганлиги, алкоголизм ва унинг оқибатларини тугатиш учун ҳали узоқ муддат зўр ғайрат билан ишлаш зарурлиги таъкидланди. Қабул қилинаётган қатъий чоралар сезиларли натижа берганига қарамай, хотиржамлик учун асос йўқ. Совет гражданларининг асосий кўпчилиги амалга оширилаётган тадбирларни қизғин маъқуллаётган бир пайтда аҳолининг спиртли ичимликларга берилган баъзи бир қисми бу курашнинг бўшаштирилишини кутмоқда. Конференция қатнашчилари миллионлаб совет кишилари номидан бундай кайфиятлар ҳеч қачон қўллаб-қувватланмайди, деб қатъий айтдилар. Партиянинг белгиланган йўлдан чекинмасликка, уни муваффақиятли амалга ошириш учун ҳамма ишни қилишга қатъий қарор берганлиги қизғин маъқуллаб кутиб олинди.

Ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти совет ва хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол билан биргаликда жуда катта социал-сиёсий аҳамиятга молик проблемани ҳал этишда партияга актив ёрдам бериши кераклиги конференцияда таъкидлаб ўтилди. Жамият алкоголь афюнидан тўла воз кечган кишилар намунаси ва ҳушёрлик учун актив курашиш намунаси бўлган муросасиз ташаббускорларнинг ташкилоти бўлиши лозим. Бўлажак жамият ва унинг жойлардаги ташкилотларининг негизини, асосини, аввало ҳушёрликда шахсий намуна кўрсатиб ва соғлом турмуш учун актив кураш олиб бориб, бошқаларни эргаштира оладиган ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларнинг илғор намояндалари ташкил этадилар. Улар ҳушёрлик учун ўзларининг кундалик, собитқадам курашлари оилан, тушунтириш ишлари билан совет кишиларининг кенг оммасини ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этишга, ҳамма жойда ҳушёр турмуш тарзини қарор топтиришга отлантиришга даъват этилгандирлар.

Алкоголга қарши турмуш тарзи тарафдорларини жипслаштириш, уларда спиртли ичимлик ичишга мойил бўлган ҳар бир кишини бу иллатдан қутқариш учун амалий кураш олиб бориш истагини ва энг муҳими —ана шундай кураш олиб бора билишни шакллантириш учун, ўз меҳнат ва ўқув коллективлари аъзолари орасида, уй-жой микрорайонларида ва ишчи посёлкаларида, ётоқхоналарда ичкиликбозликни бартараф этиш учун шахсий масъулиятни тарбиялаш йўлида кўп куч-ғайрат сарфлаб ишлашга тўғри келади. Активларнинг фаолияти ҳамиша иллатнинг конкрет сабабчилари — ичкиликбозлар, самогон тайёрловчилар, чайқовчиларга қарши курашга қаратилиши лозим. Партиямиз ишни одамлар бу масалаларда ҳеч қандай чекиниш бўлмаслигини, куч-ғайратлар бўшаштирилмаслигини, амалга оширилаётган барча ишлар ҳар бир совет кишиси ва умуман жамият манфаатларини кўзлаб бажарилаётганлигини кўриб ва уни чуқур англаб оладиган қилиб ташкил этиш керак, деб талаб қилмоқда.

Жамият ўз фаолиятини ичкиликбозлик ва алкоголизмни тугатиш учун ялпи қатъий кайфият вужудга келган қулай шароитда бошламоқда ва бу жамият яланг жойда барпо этилаётгани йўқ. Кўпгина республикаларда, ўлка ва областларда ичкиликбозликка қарши курашда тажриба тўпланган, ана шу тажрибанинг барча қимматли жиҳатларидан сўзсиз фойдаланиш лозим.

Ичкиликбозликка қарши курашнинг муваффақияти меҳнат коллективларидаги ишнинг аҳволига, интизом ва тартибга, уларда соғлом психологик ва маънавий муҳитнинг вужудга келтирилишига, ҳар қандай салбий хатти-ҳаракатга коллектив томонидан баҳо берилиб қораланиши муқаррарлигига, баъзи жойларда илдиз отган ичкиликбозликни муқаррар ва бартараф этиб бўлмайдиган ҳодиса деб қарашга қатъий зарба беришга бевосита боғлиқдир. Худди ана шундай муросасиз ва жанговар кайфиятни вужудга келтириш ишлаб чиқаришда ичкиликбозликнинг ҳар қандай кўринишларини, маст ҳолда ишга келиш фактларини тезроқ тугатиш жамиятнинг, аввало унинг бошланғич ташкилотларининг масъулиятли вазифаларидан биридир. Улар коллективларда ичкиликбозларга нисбатан ҳар қандай келишувчиликка йўл қўймайдиган ижтимоий фикрни вужудга келтиришлари лозим.

Янги тузилаётган жамиятнинг муҳим вазифаси унинг ташкилотлари совет кишилари турмушини соғломлаштиришда, нотинч оилалар деб аталган оилаларга эътиборни кучайтиришда актив иштирок этишдан иборат. Бу ўринда активларнинг яккама-якка профилактика ишларини олиб боришлари катта аҳамият касб этади.

Озарбайжон ССРда жамоатчилик ташаббуси ва ғайрат-шижоатидан фойдаланиб, нималарга эришиш мумкинлиги ҳақида тўпланган тажриба шундан далолат беради. Бу ерда ичкиликбозликка қарши кураш комиссиялари, ҳуқуқ-тартиботни бузишнинг олдини олиш кенгашлари, ҳушёрлик клублари, уй-жой бошқармалари активининг кучларини бирлаштириб, дам олиш ва кўнгил очиш, алкоголсиз ичимлик билан савдо қилиш марказлари бўлган алкоголсиз зоналарнинг бир бутун тармоғини барпо этишди. Ўнлаб кўчаларда шахмат клублари, кўнгил очар уйинлар, шинам чойхона ва кафелар пайдо бўлди.

Жамият аъзоларининг бурчи—алкоголга қарши пропаганда олиб боришда, меҳнат коллективлари, мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, ўқув юртлари, аҳолининг истиқомат жойларида профилактика ишлари олиб боришда актив қатнашишдан иборат. Бу ишга илмий, академия муассасаларининг кучларини, халқ маорифи органлари, санитария-оқартув ва медицина марказлари, кўргазмали агитация воситалари, матбуот, радио, телевидение, кино, театрлар қанчалик кенг жалб этилса, оммавий тушунтириш ва пропаганда ишлари таъсирчанлиги шунча ошади.

Алкоголга қарши оғзаки ва босма ҳужумкор пропагандани ташкил этишда, халқ оммасининг алкоголга қарши билимини оширишда Бутуниттифоқ жамиятининг марказий, республика, ўлка ва область кенгашлари роли ниҳоятда каттадир. Бу масалаларда улар «Билим» жамияти ташкилотлари, халқ университетлари кенгашлари, Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси давлат комитети, Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети, Кино давлат комитети ташкилотлари билан, ижодий союзлар билан кенг ҳамкорлик қилишлари, шу мақсадда чиқарилган плакатлар, варақалар, брошюралар, кўчма виставкалардан актив фойдаланишлари керак.

Жамиятнинг энг муҳим вазифаларидан бири— ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш соҳасидаги қонунга, арақ, вино маҳсулотлари сотишни тартибга солиш юзасидан қабул қилинган қарорларнинг қандай бажарилаётганлиги устидан жамоат назоратининг самарадорлигини кучайтиришга ёрдам беришдан иборат, деб таъкидлашди конференция қатнашчилари.

Жамият аъзолари аҳолида ҳушёр ва соғлом турмуш тарзини шакллантириш, тартиб ва уюшқоқликни сақлаш соҳасидаги маъмурий-ҳуқуқий, қонунда белгиланган тадбирлар самарали амалга оширилишига ғайрат билан кўмаклашишлари, ичкиликбозликка қарши кураш олиб борувчи комиссияларга кун сайин ёрдам кўрсатишлари, алкоголга қарши қонунни бузишда айбдор бўлган кишиларни жавобгарликка тортиш ҳақида тегишли давлат ва жамоат органларига таклифлар киритишлари керак.

Аҳолининг бўш вақтини ташкил этиш соҳасида жамият олдида катта вазифалар турибди. Маълумки, кўрилаётган тадбирларга қарамай, маданият муассасалари ва спорт иншоотларининг бир қисмидан ҳамон тўла фойдаланилаётгани йўқ, баъзан улардан бошқа мақсадларда фойдаланилмоқда. Концертлар тез-тез қўйиб берилмаяпти, туризм ва экскурсия хизмати суст ривожланмоқда. Одамларнинг бўш вақтини сермазмун ва фойдали ўтказишни йўлга қўйишда клублар, маданият уйлари, кутубхоналар, спорт иншоотларига ёрдам бериш бизнинг муҳим вазифамиздир, деб айтишди сўзга чиққан нотиқлар. Меҳнаткашларнинг, аввало ўсмирлар, ёшларнинг бўш вақти қизиқарли ва фойдали машғулотлар билан, маданият ва истироҳат боғларида, шаҳар хиёбонлари ва майдонларида, аҳоли яшайдиган микрорайонларда сермазмун дам олиш билан қамраб олиниши керак. Оркестрлар, бадиий ҳаваскорлик коллективлари, театрларнинг алкоголга қарши йўналишдаги спектакллар билан чиқишларини ташкил этишга, оммавий байрам ва томошалар, спорт мусобақалари ўтказишга, одамларнинг қизиқишига қараб клублар барпо қилишга катта эътибор бериш лозим. Бўш вақтни коллектив бўлиб ва оилада ўтказиш формаларини қўллаб-қувватлаш, меҳнаткашларни жамоатчилик асосларида маданият ва спорт, шаҳар ташқарисида оммавий ҳордиқ чиқариш объектлари қурилишига, коллектив боғдорчилик ва томорқа ширкатларига жалб этиш айниқса муҳимдир.

Ҳар бир кишининг умумий маданиятини, мазмундор маънавий дунёсини шакллантириш, унинг аҳлоқий негизларини мустаҳкамлаш юзасидан сабот билан ва узоқ муддат давомида иш олиб бориш керак. Айни шундай иш олиб бориш ҳушёрлик ҳаёт нормасига айланадиган мустаҳкам асос яратиб беради, деб уқтиришди конференция қатнашчилари.

Конференция тамом бўлганидан кейин жойларда жамиятнинг маҳаллий ташкилотларини тузиш бўйича масъулиятли ва жиддий иш олиб боришга тўғри келади. Хушёрлик учун кураш олиб борувчи Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти территориал-ишлаб чиқариш белгисига қараб тузилади. Иш ва ўқиш жойидаги ёки аҳоли истиқомат жойларидаги жамият аъзоларининг бошланғич ташкилотлари бу жамиятнинг асосини ташкил этади. Корхоналарда, совхозлар ва колхозларда, муассасаларда, ўқув юртларида, шунингдек аҳоли истиқомат жойларидаги уй-жой бошқармалари ҳузурида, ишчиларнинг ётоқхоналарида —жамиятнинг камида беш аъзоси бўлган тақдирда бошланғич ташкилот тузилади. Бошланғич ташкилотлар таркибида цех, факультет, бригада ва бошқа ташкилотлар, маданий-маърифий муассасалар, медицина ва ўқув юртлари базасида ишловчи ҳушёрлик клублари тузилиши мумкин. Бошланғич ташкилотлар район, шаҳар, область, ўлка ташкилотларига бирлашадилар, улар эса ўз навбатида ҳушёрлик учун кураш республика кўнгилли жамияти составига киради. Ҳар беш йилда бир марта чақириладиган Бутуниттифоқ конференцияси жамиятнинг олий органи ҳисобланади.

«Ҳушёрлик ва маданият» деган журнални нашр этиш кўзда тутилди. Журнал кенг жамоатчиликка мўлжалланган бўлиб, соғлом турмушни, бўш вақтни оқилона, қизиқарли ўтказишни ташкил этиш, алкоголсиз ичимликлар билан маросимлар ўтказишни жорий этишда яхши маслаҳатчи ва мураббий бўлиши керак.

Конференцияда Киев нейрохирургия илмий тадқиқот институтининг директори, СССР Медицина фанлари академиясининг академиги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. П. Ромоданов, Москвадаги Лихачев номли автомобиль заводи созловчиси, заводдаги «Надежда» ҳушёрлик клубининг раиси Ю. И. Пронкин, КПСС Томск область комитетининг секретари Р. М. Романов, ВАСХНИЛнинг фахрий академиги, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Т. С. Мальцев, Ленинграддаги 1-медицина институтининг госпиталь хирургияси кафедраси мудири, СССР Медицина фанлари академиясининг академиги, Ленин мукофоти лауреати Ф. Г. Углов, Комсомольск-Амур шаҳридаги Ю. А. Гагарин номли авиация заводининг комплекс бригадаси бошлиғи, СССР Давлат мукофоти лауреати В. И. Бурцев, пенсионер, Днепропетровскдаги «Родник» ҳушёрлик шаҳар клуби раисининг ўринбосари В. Г. Кочорашвили, химия фанлари доктори, профессор, Усть-Каменогорск педагогика институтининг ректори Е. А. Мамбетказиев, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг аъзоси, РСФСР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, СССР Давлат мукофоти лауреати С. П. Залыгин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари В. И. Федосов, КПСС Новосибирск шаҳар Совет район комитетининг секретари А. А. Гордиенко, Арманистон ССРдаги «Ерпромстрой» тресті сувоқчилар комплекс бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. С. Маркарян, СССР спорт комитети раиси М. В. Грамов, Москва область, Раменское районидаги «Борец» колхози раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Ф. Филиппов, Донецк областидаги «Советскуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Холодная балка» шахта бошқармаси участкасининг проходкачиси, «Антрацит» ҳушёрлик клубининг раиси А. В. Цикаленко, Москвадаги 1-автокомбинат директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. Л. Краузе, Ростов область Шахти шаҳар ижроия комитетининг раиси В. И. Ковалев, ВЦСПС раиси С. А. Шалаев, СССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари А. Г. Сафонов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Э. Ю. Юсупов, Магадан областидаги «Севвостгеология» бирлашмасининг газ электр пайвандчиси, Магадан шаҳар «Ҳушёрлик» клуби правлениеси аъзоси В. Н. Петров сўзга чиқдилар.

Таъсис конференцияси ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамиятининг уставини тасдиқлади, унинг марказий кенгаши ва марказий ревизия комиссиясини сайлади.

Конференция қатнашчилари Бутуниттифоқ жамияти ҳушёр турмуш тарзини қарор топтириш учун кураш ишига, мамлакат олдида турган катта ва масъулиятли социал-иқтисодий вазифаларни ҳал этишга муносиб ҳисса қўшади, деб Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини ишонтирдилар.

* * *

Шу куни ҳушёрлик учун кураш Бутуниттифоқ кўнгилли жамияти марказий кенгашининг биринчи мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда марказий кенгашнинг правлениеси сайланди. Академик Ю. А. Овчинников жамиятнинг раиси этиб сайланди.

(ТАСС).

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ

ФАХРЛАНСАК АРЗИЙДИ

РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ йирик педагогик олий ўқув юртларидан бири — Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти бундан ярим аср муқаддам Ўрта Осиё Давлат университетининг педагогика факультети базасида вужудга келган эди. Ўтган йиллар давомида маърифат даргоҳи ўз зиммасига юкланган масъулиятли вазифани шараф билан бажариб, чинакам кадрлар ўчоғига айланди.

Ҳозирга қадар 26 мутахассислик бўйича халқ маорифи ва мактабгача тарбия шахобчаларига 80 мингдан зиёд етук кадрлар тайёрлаб берилди. Бугина эмас, мазкур билим ўчоғи ўз навбатида янги-янги олий ўқув юртларининг очилишига ҳам замин вазифасини ўтади.

Ҳозир мавжуд 12 факультетнинг кундузги, сиртқи ва кечки бўлимларида ўттиз миллат фарзандлари бўлмиш 14 минг студент таълим олмоқда. Бундан ташқари, институт қошида халқ маорифи раҳбар ходимларининг малакасини ошириш факультети ҳам мавжуд. Ҳар йили бу факультетда мактаб директорлари, илмий бўлим мудирлари, директорларнинг тарбиявий ишлар бўйича муовинлари, методистлар ва бошқа ходимлар ўз малакаларини оширмоқдалар. Шунингдек, аспирантура йўли билан бошқа педагогика олий ўқув юртлари учун ўқитувчилар тайёрлаб бериш вазифасини ҳам бажариб келмоқдамиз.

Институтнинг 69 та кафедрасида битта СССР педагогика фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси ва битта мухбир аъзоси, иккита Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзолари, 40 нафар фан доктори ва профессорлар, 370 нафар фан кандидатлари ва доцентлар, 180 дан ортиқ катта ўқитувчи ва ўқитувчилар, фан, маданият ва санъат арбоблари ёш авлодга билим бермоқда. Улар таълим-тарбия ишлари билан бирга самарали тадқиқотлар ҳамда илмий-методик ишлар олиб бораётирлар.

Ҳозирги замон илмининг актуал проблемаларига бағишланган ўнлаб фундаменталь тадқиқотлар олимларимизнинг ижодий изланишларига тааллуқлидир. Профессор-ўқитувчиларимиз жуда катта илмий ва халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган масалаларни ҳал қилишда фаол иштирок этмоқдалар. Илм масканидаги махсус илмий секторнинг фаолияти бунга яққол мисол бўла олади. Институт қошидаги бошланғич мактаблар ҳамда болалар боғчаларида кичкинтойларга рус тилини ўргатиш лабораторияси муваффақият билан ишламоқда.

Кейинги йилларда институт ташаббуси билан оптика, окустик стрескопия, квант акустикаси, математика, илмий билиш диалектикаси, СССР тарихи, рус тилини ўқитиш проблемаси, мактаб ислоҳотига бағишлаб Бутуниттифоқ конференциялари ўтказилди. Институтнинг илмий-педагогик обрўси халқаро майдонга ҳам чиқмоқда. Жумладан, Кобул педагогика академияси билан институтимиз ўртасида ўзаро ҳамкорлик ҳақида шартнома тузилган; Улан-Батордаги педагогика институти билан биродарлигимиз ҳам тобора мустаҳкамланиб бормоқда.

Шуни таъкидлаш лозимки, илм даргоҳимизни тугатган талабалар орасида ўнлаб адабиёт, санъат ва маданият ходимларини, фан арбобларини, машҳур шарқшуносларни, археологларни учратиш мумкин. Улар сафида Иззат Султон, Ҳамид Ғулом, Зулфия, Шуҳрат, Георгий Владимиров, Рамз Бобожон, Зафар Диёр, Туроб Тўла, Мирмуҳсин, Шукрулло, Маҳмудали Юнусов, Мамарасул Бобоев, Суннатулла Анорбоев, Ҳаким Назир, Ўктам Усмонов каби кенг китобхонларга танилган сўз санъаткорлари бор.

Шу кунларда институт коллективининг бутун диққат-эътибори мактаб ислоҳоти талабларидан келиб чиқадиган вазифаларни бажаришга қаратилган. Барча факультетлар ҳамда кафедралардаги ўқиш-ўқитиш, илмий методик ишлар ислоҳот асосида қайта қурилди, иш янги ўқув-методик комплекслар негизида олиб борилмоқда. Бу ўз навбатида ўқитишнинг самарадорлигини таъминлаб, институтнинг мактаб билан алоқасини мустаҳкамламоқда.

Студент-ёшлар камолотида сиёсий-тарбиявий ишларнинг аҳамияти ғоят каттадир. Шунинг учун институт партия комитети ректорат ва бошқа жамоат ташкилотларига суянган ҳолда профессор-ўқитувчилар ҳамда студентлар ўртасида оммавий-маданий ва сиёсий-тарбиявий ишларни планли асосда олиб боришга алоҳида эътибор бермоқда. Маълумки, студент-ёшларда меҳнат кўникмаларини шакллантиришда ижтимоий-фойдали меҳнат ва ишлаб чиқариш семестрининг роли каттадир. Бу соҳада институтимиз қутлуғ анъаналарга эга. Студентлар 30-йиллардаёқ қудратли Тошкент ГЭСи, тўқимачилик комбинатини қуриш, турар-жой бинолари, саройлар, стадионлар, боғ ва хиёбонлар яратишда фидокорлик кўрсатганлар. Фашистлар Германияси Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кирганда талабаларимиз Улуғ Ватан уруши фронтларида ва фронт орқасида ўзларидаги энг олижаноб фазилатларни намоён қилдилар.

Урушдан кейинги тинч қурилиш йилларида ҳам институтимиз коммунист ва комсомоллари таълим-тарбия ишларини ижтимоий-фойдали меҳнат билан боғлаб олиб боришга жиддий эътибор бердилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевнинг илмий-техника тараққиётига бағишланган Бутуниттифоқ кенгашида сўзлаган нутқи ва М. И. Калинин номидаги Ленинград политехника институтида бўлган пайтидаги қимматли маслаҳат ва кўрсатмалари биз учун дастуруламал бўлиб хизмат қилмоқда. Шу нуқтаи назардан институтда таълимнинг тарбиявий моҳиятини кучайтириш доимий диққат марказимизда турибди. Ижтимоий фанларни ўқитишдагина эмас, балки ҳар бир мутахассислик предметини ўтиш жараёнида педагогларимиз унинг тарбиявий жиҳатларини студентлар онгига сингдириб, ахлоқий ва сиёсий тарбияни юксак савияга кўтаришга интилмоқдалар. Илм даргоҳимизда ташкил этилган 9-студияда машғулотлар рус ва ўзбек тилларида мунтазам олиб борилмоқда. Халқаро аҳвол, партиямизнинг ички ва ташқи сиёсати, студентларнинг маънавий қиёфаси каби муҳим масалаларга доир лекция ва суҳбатлар, савол-жавоб кечалари тингловчиларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бундан ташқари, студент-ёшларнинг эстетик тарбиясида интернационал дўстлик клуби томонидан уюштирилаётган турли мавзудаги учрашувлар катта аҳамият касб этмоқда.

Шу кунларда республикамиз жамоатчилиги педагогика институтимизнинг ярим асрлик юбилейини нишонламоқдалар. Ана шу тантаналар арафасида СССР Олий Совети Президиуми институтимизни Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлади. Бу юксак мукофот коллективимизни замон талабларига жавоб берадиган ҳар томонлама баркамол педагогик кадрлар тайёрлаш борасида янги куч-ғайрат билан ишлашга руҳлантирмоқда.

К. ЮСУПОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти партия комитетининг секретари, профессор.

МАШИНАЛАР УНУМЛИ ИШЛАМОҚДА

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ ҲОСИЛНИНГ 90 ПРОЦЕНТИНИ МАШИНАЛАР ЁРДАМИДА ТЕРИБ ОЛИШАДИ

ЛЕНИН номли колхоз деҳқонлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида Она-Ватанга 3000 тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбуриятини қабул қилишган. Ана шу ният йўлида барча агротехника тадбирлари обн-тобида ўтказилди. Айни кунларда эса ҳосил йиғим-теримга киришилди.

Бу колхозда ҳар йили пахтанинг асосий қисми машиналар ёрдамида териб олинади. Механизаторлар 1985 йилда ҳам ўз анъаналарига содиқ қолмоқдалар. Ҳосилнинг 90 процентини «зангори кема»лар бункеридан тўкишга аҳд қилишди.

— Терим машиналаридан самарали фойдаланишнинг ўз омиллари бор,— дейди колхоз бош инженери Эркин Қорабоев.— Биринчи галда ғўзалар машинабоп бўлиши, иккинчидан дефолиациянинг ўз вақтида сифатли ўтказилиши, учинчидан терим агрегатининг мавсумга пухта созланганлиги катта аҳамиятга эга. Шуни таъкидлашим керакки, колхозимизда бу тадбирлар сифатли амалга оширилди. Терим агрегатларининг оммавий иш бошлаши учун барча шарт-шароит муҳайё этилган.

Бош инженернинг гаплари ҳақ. Юқоридаги ишларнинг яхши бажарилганлиги бежиз эмас. Ғўза қатор ораларига ишлов берган, дефолиацияни ўтказган, терим машиналарини ремонтдан чиқарган механизаторлар энди пахта теришмоқда. Демак, бундан буёнги ишнинг салмоғи ва самараси ҳам механизаторларнинг ўзларига боғлиқ. Шунинг учун ҳам колхозда бажарилган ишнинг сифати доимо юқори бўлади.

Машиналардан унумлироқ фойдаланиш мақсадида хўжаликда 2 та терим транспорт отряди ташкил этилди. Бу отрядларга тажрибали механиклар бошлиқ этиб тайинланди. Масалан, 1-отрядга участка механиги Байрам Фаромузов бошчилик қилаяпти. У бошлиқ коллективга 8 та пахта териш машинаси бириктириб қўйилган. Тошкентбой Раҳматуллаев бошчилик қилаётган 2-отрядда эса 10 та терим агрегати бор. Ҳар икки отрядга бир йўла хизмат қилувчи транспорт отряди ҳам ташкил этилган. Шунингдек, машиналарга даланинг ўзида хизмат кўрсатиш учун кўчма устахона, ёқилғи мойлаш материалларини етказиб берувчи махсус машина узлуксиз ишлаб турибди.

Колхозда механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақага якун чиқаришда ҳам янгилик киритилди. Энди биринчи бўлиб 50 тонна пахта терган механик-ҳайдовчига дастлабки Қизил Юлдуз, агар у 100 тонналик хирмон уйса иккинчи Қизил Юлдуз ва бу миқдорни 150 тоннага етказса, учинчи Қизил Юлдуз нишони топширилади. Уларга тўланаётган меҳнат ҳақи кескин оширилади. Шунингдек, механизмларга хизмат кўрсатаётган кўчма устахона ходимларига сифатли ишлари учун 30 процент миқдорида қўшимча ҳақ тўланади. Албатта, бу мусобақага якун ясашда ишнинг сифати ҳам алоҳида ҳисобга олинади. Хўжаликда тузилган 15 кишилик штаб аъзолари ҳар бир механизатор ва теримчининг ишини мунтазам кузатиб боришади. Мақсад давлатга фақат юқори сортли пахта етказиб бериш.

Колхоз деҳқонлари республикамиздаги бир группа илғор пахтакорларнинг КПСС XXVII съезди шарафига йиллик пахта тайёрлаш планини 27 кунда бажариш юзасидан бошлаган ташаббусларини қизғин қарши олдилар. Айни кунларда хўжаликда бу ташаббус асосида қўшимча тадбирлар ишлаб чиқилди. Пахтакорлар йиллик планни 20 кунда бажаришга, ҳосилнинг 90 процентини машиналар ёрдамида териб олишга аҳд қилдилар.

Далалар кундан-кунга гавжумлашиб бораяпти. Бир томонда кўпмингкилограммчилар мусобақани авж олдириб меҳнат қилиб, хирмонга барака киритишаяпти. Иккинчи тарафда «зангори кема»лар бир текисда ҳаракат қилаяпти. Кунлик пахта тайёрлаш суръати кўтарилмоқда. Демак, берилган ваъда ўз муддатида бажарилади.

У. ҲАМИДОВ.

ҲЕЧ КИМ ЧЕТДА ҚОЛМАЙДИ

Чиноzликлар бу йил давлатга 30 минг тонна пахта топшириш мажбуриятини олишган. Етиштирилган ҳосилнинг камида 19 минг тоннаси машиналарда териб олинади. Демак, асосий юк техника зиммасига тушади. Шундай экан, район совет ва хўжалик раҳбарлари, мутахассис ва механизаторлар йиғим-терим мавсумига қандай тайёргарлик кўришди?

Халқ депутатлари район Совети ижроия комитетининг навбатдаги сессиясида ана шу масала кўриб чиқилди. Қишлоқ хўжалик бўйича доимий комиссия раиси Холдор Акрамов шу ҳақда ҳисобот берди. Сўнгра район матлубот жамияти правлениеси, аҳолига маиший ва маданий хизмат кўрсатиш планлари ҳам муҳокама этилди.

Бу йил терим агрегатлари ремонти бошланиши билан райондаги мавжуд 138 та машинанинг ҳар бирига хўжалик активларидан комиссарлар бириктиб қўйилди. Улар машинанинг ремонтидан тортиб, йиғим-теримда унумли ва сифатли ишлаши учун жавобгардирлар. Механик-ҳайдовчилар меҳнатига ҳақ тўлашда уларнинг техника имкониятидан қандай фойдаланганликларини ҳам ҳисобга олиш тартиби жорий этилди. Бу эса уларнинг ҳушёрлигини оширади, машиналарнинг бузилиб қолиши камаяди.

Мутахассисларнинг таклифи билан машиналарни асосан кундузи, яъни далаларда шудринг йўқ пайтида ишлатишга қарор қилинди. Эрталаб шудринг кўтарилгунча, кечки салқин тушганидан сўнг терим агрегати қайта текширилиб, созланиб, эртанги теримга тайёрлаб қўйилади. Агар шудринг бор пайтда ва салқин тушгандан кейин ҳам машина терими давом эттирилаверилса, биринчидан нам миқдори кўпайиб кетади ва ҳосилнинг сифати пасаяди. Иккинчидан, терим агрегати тез бузилиб, машинанинг унуми бўлмайди.

Ўтган мавсумдаги тажриба шуни кўрсатдики, карталарнинг бошларида машина қайтадиган майдонлар кенгроқ қолдирилмаса, агрегат тез бузилаверар экан. Шунинг учун бу йил қайтиш майдонлари одатдаги 3-4 метр ўрнига 8—9 метрга кенгайтирилди.

Район маданият бўлими ходимлари пахта йиғим-терими иштирокчиларига хизмат кўрсатишни барвақт бошлаб юборган. Бу йил 6 та автоклуб ташкил этилди.

Автоклуб аъзолари орасида район «Билим» жамиятининг лекторлари, олимлар, шоир ва ёзувчилар ҳам бор. Кутубхона ходимларидан Д. Серикбоева, Р. Мирзаалиева ва Г. Ўтаровалар ҳам пахтакорларга бевосита далаларда хизмат кўрсатишяпти.

ЙИҒИМ-ТЕРИМ — ИЖРОКОМ НАЗОРАТИДА

Район матлубот жамияти терим мавсумига мослаб аниқ тадбирлар белгилаган. Дала шийпонларида сотувчисиз дўконлар ташкил этилди. 6 та кўчма дўкон махсус график ва маршрутлар бўйича теримчилар ишлаётган карталарга бориб савдо қилмоқда. Сотувчилар бир йўла дала меҳнаткашларидан буюртмалар ҳам қабул қилишиб, белгиланган вақтда етказиб бермоқдалар.

Қишлоқ матлубот жамияти ходимлари пахтакорларга савдо хизмати кўрсатишдан ташқари ҳар куни бевосита далаларга чиқиб, йиғим-теримда ҳам амалий ёрдам кўрсатадилар. Комсомол-ёшлардан тузилган «Кооператор-85» зарбдор отряди аъзолари эса ҳашарни бошлаб юбордилар.

Район маиший хизмат бошқармаси корхоналари асосий хизмат марказларини дала шийпонларига, бевосита пахтазорларга кўчирмоқдалар. Ҳозир 3 та сайёр группа тузилган бўлиб, ҳар бирига сартарош, сураткаш, буюртма қабул қилувчи, тикувчи-бичувчилар, пойабзал, телевизор, радиоприёмник, холодильник ва кир ювиш машиналарини ремонт қилувчи усталар бириктирилган.

Ҳозир райондаги ҳамма қишлоқ ва посёлка Советларида ташкил этилган депутатлик постлари аъзолари ишга қизғин киришганлар. Улар ҳосилни нобуд қилмай сифатли йиғиштириб олиш, оммавий сафарбарлик ва уюшқоқликни кучайтириш, йиғим-терим иштирокчиларининг вақтдан унумли фойдаланишларини назорат қилмоқдалар.

— Бу йил 6 мингга яқин шаҳарлик ҳашарчи районимиз пахтакорларига ёрдамга келади,— дейди район ижроия комитети раиси Мирсаид Абдукаримов.— Биз уларнинг ёрдамидан иккинчи машина теримидан сўнг фойдаланамиз. Ҳозир эса уларга турар-жой, озиқ-овқат ва этаклар тайёрланяпти. Ҳашарчиларга қулай шароит яратиш билан ижроком қошида тузилган махсус комиссия шуғулланяпти.

Бир сўз билан айтганда ижроком терим мавсумини ҳар томонлама пухта уюштириш, далада ишловчиларни ҳамма зарур воситалар билан ўз вақтида тўла-тўкис таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилган тадбирларга таянмоқда. Йиғим-теримнинг жадал суръатларда давом этиб, муваффақиятли якунланиши, давлат планлари ва социалистик мажбуриятларнинг ортиғи билан бажарилиши ана шу тадбирларнинг қандай амалга оширилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Район ижроия комитети шуни назарда тутиб, мавсум давомида депутатлик группалари постлари ишини кучайтириши, депутатларнинг йиғим-терим ишларидаги ташаббускорлиги ва авангардлик ролини ошириши лозим.

Г. ЙЎЛДОШЕВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЎЗБЕК СОВЕТ КИНОСИ—60 ЁШДА

КАМОЛОТ ЙЎЛИ

ЎЗБЕК совет киноси 60 йиллик шонли йўлни босиб ўтди. Ўтган йиллар мобайнида овозсиз кино овозли бўлди, оқ-қора тасвир рангли тасвир билан алмашди, оддий экран кенг форматли экранларга йўл берди, киномизнинг етук усталари бўлган таниқли санъаткорлар етишиб чиқди. Қачонлардир Шайхантовур мадрасасида алмисоқдан қолган аппаратлар билан иш кўрган кинематографчиларимиз бугунги кунда энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган ҳашаматли, ҳар томонлама қулай киностудияларда фильмлар яратмоқдалар. Улар суратга олган ленталар Бутуниттифоқ ва халқаро кинофестивалларда турли совринлар билан мукофотланиб келмоқда.

Кино санъатимиз юбилейи арафасида мухбиримиз Ўзбекистон ССР Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти Малик ҚАЮМОВ билан учрашиб суҳбатда бўлди.

— Малик Қаюмович, кино санъатимизнинг бугунги равнақига разм солсак, беихтиёр сиз суратга олган «Паранжи» фильмидаги эски хроника кадрлари кўз олдимизда гавдаланади: Чор-ночор кийинган эркаклар-у паранжига ўранган аёллар эгри-бугри тор кўчалардан ўтиб бораяпти... Ана шундай бир муҳит ҳукмрон бўлган қолоқ ўлкада санъатнинг янги тури — кинематография ривожига пойдевор қўйиш ғоят мушкул бўлган, албатта.

— Чиндан ҳам шундай. Ўзбекистонга кино кириб келган пайтда ўлкамизда жаҳолат ҳукм сурарди. Диндорлар кино у ёқда турсин, одам тасвири чизишни ҳам катта гуноҳ ҳисоблаб, санъатнинг барча турлари ривожига тўсқинлик қилардилар. Шунга қарамай, ўз умрини таҳлика остига қўйиб санъатнинг янги мўъжизасини оммавийлаштира бошлаган одам топилди. Бу — хивалик Худойберган Девонов эди. Петербургдан Хоразмга «Пате» киноаппаратини олиб келган бу одам Ўрта Осиёда инқилобдан илгариёқ ўз фаолиятини бошлаган кинонамояндалардан бири бўлди. Аммо том маънодаги кинематограф Ўзбекистонда Совет ҳокимияти ўрнатилгандан кейингина дунёга келди.

«Шарқ юлдузи» деб номланган дастлабки кинофабриканинг биринчи фильмлари ижтимоий тенглик, хусусий мулкнинг йўқ қилиниши, хотин-қизларни озодликка чиқариш ва бошқа ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар ғоясини тараннум этувчи ленталар бўлди. Йигирманчи йилларда рус режиссёрлари ва операторлари ҳамда кинонинг маҳаллий ташаббускорлари ҳамкорлигида яратилган — «Ўлим минораси», «Иккинчи хотин», «Соябонли арава», «Равот қашқирлари», «Хўрланган аёл», «Сўнгги бек», «Юксалиш» каби картиналар халққа инқилоб ҳақиқатини етказибгина қолмай, уларни ана шу ижтимоий ўзгаришларнинг фаол иштирокчилари бўлишга ундади. Ёзиш ва чизишни билмаган минглаб одамлар учун мазкур кинофильмлар ҳаёт билан танишишнинг бирдан-бир омили ҳам эди.

— Киносанъатимиз ўзининг кейинги ривожи жараёнида қатор босқичларни босиб ўтди. Улар ҳақида батафсил тўхтаб ўтиш учун бир суҳбат кўлами камлик қилади. Бироқ, киномизнинг Улуғ Ватан уруши давридаги фаолияти алоҳида эътиборга лойиқдир. Бу даврда кўпгина киночиларимиз Ватан ҳимоясига отландилар. Шу кезларда...

—Ҳа. Уруш бошланган дастлабки кунлардаёқ Тошкент киностудиясининг етакчи режиссёр ва операторлари фронтга бориш истагини билдирдилар. Ўзбек киноси қалдирғочларидан бири Э. Ҳамроев, операторлардан И. Лейбов, О. Раҳимов, М. Ковнат, Ш. Зоҳидовлар қонли жанглар бораётган олдинги марралардан қимматли киносюжетлар юбориб турдилар. Бу санъаткорларнинг кўпчилиги урушдан қайтмади...

Ўша йиллари Тошкент кинематографчилар марказига айланди. Ифтихор билан шуни айтишимиз мумкинки, «Александр Пархоменко», «127-рақамли киши» каби классик кинодурдоналар Тошкентда яратилди. Уруш йиллари совет киносининг буюк намояндалари М. Ромм, Л. Луков, Г. Козинцевлар шу ерда ишлашди, комедия устаси Я. Протазанов эса ўзбек халқ оғзаки ижоди материали асосида «Насриддин Бухорода» кинокомедиясини яратди. Мазкур асарлар жанговар кинотўпламлар каби совет халқи ғалабасига муҳим ҳисса қўшди.

Бу даврга келиб миллий кинода экран усталарининг бутун бир авлоди вужудга келди. Н. Ғаниев, К. Ёрматов, Й. Аъзамов, С. Хўжаев ва бошқалар шулар жумласидан эди. Ўзбек киносининг фахри ҳисобланган, ҳанузгача ўз қиммати ва аҳамиятини йўқотмай намойиш этиб келинаётган Н. Ғаниевнинг «Тоҳир ва Зуҳра» ҳамда К. Ёрматовнинг «Алишер Навоий» фильмлари ҳам ўша йилларда ишланди.

— Киномизнинг кейинги йиллардаги ривожи, бунга муносиб ҳисса қўшиб келаётган ижодкорлар ҳақида, унга эндигина қадам қўяётган ёшлар ҳақида тўхталиб ўтсангиз.

— Кейинги ўттиз йил ичида кинематографчиларимиз сафига бир қанча истеъдодли санъаткорлар келиб қўшилди. Л. Файзиев, Ш. Аббосов, А. Ҳамроев, Р. Ботиров, Э. Эшмуҳамедов, Д. Салимов, А. Хачатуров, Қ. Камолова каби ижодкорлар шулар жумласидандир. Бу даврда яратилган «Улуғбек юлдузи», «Қутлуғ қон», «Сен етим эмассан», «Нафосат», «Севишганлар», «Фавқулодда комиссар», «Сени кутамиз, йигит», «Бешаласи Фарғонадан», «Фарҳоднинг жасорати», «Осиё устида бўрон», «Қора консулнинг ҳалокати», «Абу Райҳон Беруний», «Тошкент — нон шаҳри» каби картиналар кинематографиямизнинг анча ўсганидан, эндиликда турли мавзу ва жанрларда картиналар ишлай олишидан далолат беради.

КПСС Марказий Комитетининг «Кинофильмларнинг бадиий савиясини янада ошириш ва кинематографиянинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш тадбирлари тўғрисида» чиқарган махсус қарори республикамиз кинематографчилари учун ўзига хос дастуруламал бўлиб хизмат қилмоқда. Ҳозирги кунларда экранларга йўл олаётган бадиий, ҳужжатли, илмий-оммабоп картиналаримиз турли жанрларда бўлиш билан бирга тарихий ва замонавий мавзуларни ўз ичига қамраб олаётгани билан ҳам характерлидир.

Шуҳрат Аббосов «Оловли йўллар» кўп серияли телевизион эпопеясининг сўнгги сериялари устидаги ишини ниҳоясига етказди. Оташин революционер шоир Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий ижоди ва фаолияти ҳақидаги улкан кинополотнони якунловчи бу сериялар яқин кунларда Марказий телевидение орқали намойиш этилади. Элёр Эшмуҳамедов суратга олган «Даҳонинг ёшлиги» картинаси учун СССР Давлат мукофоти билан тақдирланди. Шу режиссёрнинг кейинги «Алвидо, ғўр ёшлигим» асари ҳам ғоят муваффақиятли чиқди. Элёр яқинда шу фильм билан Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Узоқ Шарқ ва Фарғона водийсида бўлиб қайтди.

«Советский экран» журналининг йиллик томошабинлар конкурси қатнашчиларининг 49 фоизи Л. Файзиев яратган «Севги афсонаси» фильмини энг яхши асар деб топгани ҳам биз учун қувончли ҳолдир.

Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясининг «Афғонистон: инқилоб давом этади» картинаси СССР Давлат мукофоти билан тақдирланди. «Ўзбекфильм» киностудияси қошидаги мульт-бирлашмада режиссёр Н. Тўлахўжаев ишлаган «Ёқимли ёмғир ёғади» мультфильми эса Лейпцигда ўтказилган халқаро кинофестивалда бош соврин — «Олтин кабутар» билан мукофотланди. Бу ютуқлар киносанъатимиз намояндаларининг маҳорати ўсиб бораётганлигидан, улар доимо изланишда эканлигидан, ижодкор сифатида зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис қилаётганларидан далолат беради.

Сўнгги пайтларда сафимизга кўпгина иқтидорли ёшлар келиб қўшилди. Режиссёрлардан Ф. Зайнутдинов, Ф. Давлетшин, актёрлардан Д. Эгамбердиева, М. Кимсанов, Ф. Мўминова, Ж. Файзиев, З. Мўминова, Б. Матчонов ва бошқалар шулар жумласидандир. Биз келажакда улар сермаҳсул ижодкорлар бўлади, деган умиддамиз.

Олтмиш йиллик камолот йўлини босиб ўтган ўзбек совет кинематографиясининг ижодкорлари бугунги кунда КПСС XXVII съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XXI съездини муносиб кутиб олиш йўлида ижодий ютуқларни кўпайтирмоқдалар. Улар халқ турмушининг бунёдкорлик руҳини экранда тўлақонли қилиб акс эттиришга, ҳаётдаги долзарб муаммоларни, совет кишиларини тўлқинлантираётган масалаларни ўз вақтида пайқай билишга, унинг ечимларини излаб топишга, илғор замондошимиз образини ҳар томонлама мукаммал гавдалантиришга, унинг социалистик баркамол онги ва яратувчан меҳнатини улуғлашга интилмоқдалар. Биз — ўзбек кинематографчилари коммунистик бунёдкорликнинг олдинги сафларида бўлишни, ленинчи партиямизга, қаҳрамон халқимизга садоқат ва фидокорлик билан хизмат қилишни ўзимиз учун олий бурч деб биламиз.

Суҳбатни **У. АБДУШОҲИДОВ** олиб борди.

Суратларда: Биринчи ўзбек актрисаларидан Зулфия Шокирова; «Алишер Навоий», «Насриддин Бухорода», «Сен етим эмассан» фильмларидан кадрлар.

Н. Касьянов фотолари.

ХУШНУД ЭТАВЕРАМИЗ

Шуҳрат АББОСОВ,
«Ўзбекфильм» киностудиясининг директори,
СССР халқ артисти.

СЎНГГИ йилларда кинематографчиларимиз кўпгина муваффақиятли ленталар яратдилар. Қамара Камолованинг «Аччиқ данак», Али Ҳамроевнинг «Мевазорлик аёл», Дамир Салимовнинг «Ленинградликлар — жигарбандларим менинг», Анатолий Қобуловнинг «Бўйсунмас», Элёр Эшмуҳамедовнинг «Даҳонинг ёшлиги», Йўлдош Аъзамов ва Зиновий Ройзманнинг «Пароль — «Регина» меҳмонхонаси» фильмлари шулар жумласидандир.

Томошабинлар томонидан қизғин кутиб олинган Элёр Эшмуҳамедовнинг «Алвидо, ғўр ёшлигим», Мэлс Абзаловнинг «Келинлар қўзғолони», Анатолий Қобуловнинг «Жонтойнинг қасами», Равил Ботировнинг «Лейтенант Некрасовнинг айби» картиналари ҳам алоҳида эътиборга лойиқ.

Студиямизда бугунги кунда яратилаётган фильмлар қандай мавзу ва жанрда бўлмасин, уларнинг бари муҳим ижтимоий ва маънавий-ахлоқий проблемаларни кўтариб чиқади. Ҳозирги кунда студиямиз иш кўлами анча кенгайди. Йилига 6—7 бадиий, 5—6 телевизион фильмлар ишланади, 60 та фильм ўзбек тилига дубляж қилинади, «Наштар» сатирик журналининг 6 та сони чиқарилиб, 8 та мультипликацион фильм яратилади.

Бугунги шодиёна кунда барча касбдошларимни ва ўзбек совет киноси равнақига озми-кўпми ҳисса қўшган бошқа кишиларни шонли юбилей билан табриклар эканман, шуни алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиманки, «Ўзбекфильм» ижодкорлари бундан буён ҳам замона талабига мос, долзарб мавзули киноасарлар яратиб, ўз киномухлисларини хушнуд қилишга ҳаракат қиладилар.

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР ТИЛИ БИЛАН

Турди НОДИРОВ,
Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси директори, СССР Давлат мукофоти лауреати,

КИНОСТУДИЯМИЗДА йилига 60 дан ортиқ ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар яратилмоқда. Бу киноленталарнинг аксарияти республикамиз меҳнаткашларининг халқ хўжалигида эришаётган ютуқларини мужассамлантириб бораяпти. Қатор фильмларимиз эса бутуниттифоқ ва халқаро анжуманларда муносиб тақдирланган. Айни пайтда студиямиз коллективи халқаро мавзуларда ҳам киноленталар яратиб, кинокамера тинчлик учун кураш қуроли эканлигини исботламоқда.

Маълумки ҳужжатли кино Коммунистик партия сиёсатининг жанговар тарғиботчисидир. Ҳар бир фильмимизда партия кўрсатмалари ўз аксини топмоқда. Айни пайтда КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига бағишлаб қатор фильмлар суратга олмоқдамиз. Шу кунларда ишланаётган «Нархлар баҳоси», «Совхозлар қурилиши ҳақида», «Съезддан съездгача», «Чорвачилик муаммолари» каби картиналаримиз шулар жумласидандир.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

АВСТРИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ВЕНА, 25 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Австрия Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Австрия Компартиясининг раиси Ф. Мури ҳозирги сиёсий аҳвол ва партиянинг вазифалари тўғрисида доклад қилди. АКП Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Х. Кальт Австрия Компартияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг иши тўғрисида доклад қилди.

АКП Марказий Комитети ҳукумат ва парламентга мурожаатнома қабул қилиб, унда Жанубий Африка ирқчи режимига қарши амалий чоралар кўришни талаб этди.

ҲУКУМАТ ҚАЙТА ТУЗИЛДИ

ДЕҲЛИ, 25 сентябрь. (ТАСС). Бош министр Ражив Ганди бугун ҳукуматни қайта тузди.

ЮНИ агентлигининг хабар қилишича, Балрам Бхагат ташқи ишлар министри бўлди. Илгари бу лавозимни Р. Гандининг ўзи эгаллаган эди. Иккита янги министрлик — одам ресурслари министрлиги ва ҳукумат программаларини бажариш министрлиги ташкил этилди. Илгари мудофаа министри бўлган П. В. Нарасимха Рао одам ресурслари министрлигига ва темирйўл транспорти собиқ министри А. Г. Х. Чоудхури ҳукумат программаларини бажариш министрлигига бошчилик қилдилар. Р. Ганди Мудофаа министри вазифасини ўз зиммасига олди. Мавжуд тармоқ министрликларининг бир қанча янги бошлиқлари, шунингдек ўнта янги давлат министри тайинланди.

Янги тайинлашлар, деди бош министр Р. Ганди ПТИ агентлиги мухбири билан суҳбатда, мамлакатни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришни жадаллаштириш юзасидан министрликлар олдига қўйилган вазифаларни амалга оширишда уларнинг фаолиятини яхшилаш зарурлигини тақозо этди. Шу мақсадда министрликлар структураси қайта ташкил қилинди. Ҳозирги қайта ташкил этиш ишлари Панжоб штатида сайлов тугаганидан кейин эҳтимол яна давом эттирилиши мумкин, деб уқтирди Р. Ганди.

ЗИЛЗИЛА ОҚИБАТЛАРИ ТУГАТИЛМОҚДА

МЕХИКО, 26 сентябрь. ТАСС мухбири Н. Шоков хабар қилади: Мексика маъмурлари бир неча кун муқаддам мамлакатда юз берган кучли зилзила оқибатларини тезроқ тугатиш учун барча чораларни кўрмоқдалар. Мексика пойтахтида қутқарув ишлари бир зум ҳам тўхтамай давом этмоқда. Қидирув бригадалари махсус ўргатилган итлар билан қулаб тушган уй-жойлар ва маъмурий бинолар вайроналарини текшириб чиқмоқдалар. Дастлабки зилзиладан буён беш кун ўтган бўлса ҳам, тириклик нишонаси бўлган одамлар ҳали ҳам топилмоқда.

Мексика Ички ишлар министри Мануэль Бартлет мамлакат миллий конгресси депутатлар палатасида сўзлаб, табиий офат натижасида бошпанасиз қолган шаҳарликларнинг ҳаммасига ҳукумат текин уй-жой бериш имкониятини ўрганмоқда, деди. Министрнинг айтишича, пойтахтни реконструкция қилиш планларини ишлаб чиқиш бошланди. Янги қуриладиган бинолар ва турли иншоотлар қаттиқ зилзилага бардошли бўлади. Мехикода осойишталик ва тартиб кўриниб турибди, деб таъкидлади министр. 19 сентябрь куни эълон қилинган фавқулодда ҳолатни узайтиришга зарурат йўқ.

Мамлакатдаги йирик касаба союз бирлашмаси — Мексика меҳнаткашлар конфедерацияси (ММК) зилзила вақтида жабр кўрган пойтахт аҳолисига фавқулодда ёрдам режаларини эълон қилди. Жумладан ММК уйжойсиз қолган кишилар учун уй қуришга касаба союз маблағидан 10 миллион песо ажратишга қарор қилди. Уйсиз қолган оилалар минглаб ишчи ва хизматчиларнинг квартираларидан бошпана топадилар. Касаба союз магазинлари ва медицина муассасалари жабрдийдалар ихтиёрига бериб қўйилади. Аҳолига фавқулодда ёрдам режаларида ММК ишчилар бригадаларини тузиш ҳам кўзда тутилади. Бу бригадалар шаҳарни зилзилада қулаган бинолар вайроналаридан тозалаш билан шуғулланади.

РАСМИЙ ҲУЖЖАТ СИФАТИДА

НЬЮ-ЙОРК, 25 сентябрь. (ТАСС). Ирқчи жанубий Африка республикаси режимининг Ангола Халқ Республикасига қарши ваҳшиёна агрессияси муносабати билан совет ҳукумати 21 сентябрда берган Баёнотнинг тексти Бирлашган Миллатлар Ташкилотида БМТ Бош ассамблеяси ва хавфсизлик кенгашининг расмий ҳужжати сифатида тарқатилди. Баёнотда жиноий агрессия қатъий қораланди ҳамда Ангола Халқ Республикасига қарши душманлик ҳаракатлари дарҳол ва батамом тўхтатилсин, деб талаб қилинди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БАЙРУТ, 25 сентябрь. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари пароканда бўлиб кетаётган қўғирчоқ «Жанубий Ливан армияси»ни сақлаб қолиш мақсадида талвасали уриниш қилмоқда. Босқинчилар Зибкин, Рашая-Фуххар, Шебаа қишлоқларини қамал қилиб олдилар. Бу қишлоқларнинг аҳолиси босқинчилар билан ҳамкорлик қилишдан бош тортмоқда. Ватанпарварлар Кфар-Шуба аҳоли пунктида сотқинлар отрядларини тузувчи исроилликларни автомат ва пулемёт ўти билан кутиб олиб, уларни қуруқ қайтишга мажбур этдилар. Ёрдамга келган жазо отряди қишлоқда тўс-тўполон қилди.

Босқинчилар Ҳасбаи районида Исроил ёлланганлар «армиясига» ҳар бир биладан биттадан киши юборилсин, деб буйруқ қилдилар. Шу буйруққа кимда-ким бўйсунмаса, унинг бутун оиласи зўрлик билан бу ердан кўчириб юборилади. Ливан ватанпарварларининг зарбалари остида тарқалиб кетаётган «Жанубий Ливан армияси»ни тўлдириш учун атроф қишлоқларда оммавий тинтувлар ўтказилмоқда.

Босқинчилар ва уларнинг гумашталари ўтган кунлар мобайнида мамлакатнинг жанубидаги кўпгина аҳоли пунктларини, жумладан Сайдани, Набатия шаҳар атрофларини, Араб-Олим, Хаббуш, Жаржуа, Кфар-Руммонни тўпга тутишни давом эттирдилар. Бу ерларда кўп жойлар вайрон бўлган.

Шимолий Ливандаги Триполи шаҳрида вазиятни нормаллаштириш учун бир қанча амалий чоралар кўрилганлигига қарамай, у ерда ўқтин-ўқтин отишмалар бошланиб, кўча жангларига айланиб кетмоқда. Аҳоли ўртасида яна қурбонлар бор.

РАССОМ С. В. ГЕРАСИМОВНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

ТАБИАТ ВА ИНСОН КУЙЧИСИ

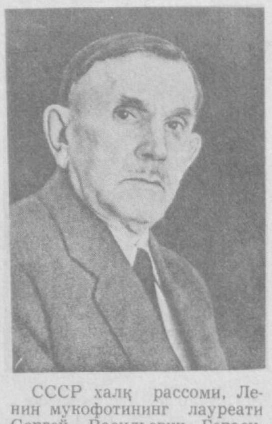

СССР халқ рассоми, Ленин мукофотининг лауреати Сергей Васильевич Герасимов бир умр табиат ва инсонни куйлаб келган истеъдодли рассом эди. Тасвирий санъатнинг турли жанрларига оид унинг асарлари реал ҳаёт ва давр билан ҳамнафасдир. Мўйқалам устасининг бу асарлари энг аввало, кўргазмаларда намойиш этилиб, сўнгра Иттифоқимиздаги музейлар хазинасидан муносиб ўрин олди.

Сергей Герасимов қадимги рус шаҳарларидан бири Можайскда, ҳунарманд оиласида туғилди. У эсини таниганидан бошлаб табиат гўзалликлари ва одамлар ҳаётига қизиқди. Ўқувчилик йилларида Пушкин, Некрасов, Чехов, Достоевский, А. Островский асарларини қайта-қайта мутолаа қилиш натижасида дунёни теран ҳис эта бошлади.

У 1901 йили Строганевск бадиий билим юртига кириб ўқиди. Сергей Васильевичга машҳур рус рассомлари Константин Коровин, Сергей Ивановлар устозлик қилишди. Санъат сирларини пухта эгаллаш мақсадида С. Герасимов кейин Москва рассомлик мактабида ўқиди. 1907 йили уни битириб, мустақил ижод қила бошлади. Третьяков, Эрмитаж галереяларидаги етук санъат асарлари сирини кунт билан ўрганди. Италия уйғониш даврида ижод қилган машҳур рассомлар Тициан, Веласкес, Веронезе каби санъат усталари ижоди унда чуқур таассурот қолдирди.

Рассом дастлаб акварельсувбўёқда ихчам асарлар ишлади. С. Герасимовнинг «Оила», «Ярмарка», «Аравада», «Можайск бозори», «Қор ёғаяпти», «Ойдин кеча» каби дастлабки асарларида шимол табиати, одамларнинг ўзига хос характери ифода этилади. Ижодкор Октябрь инқилобини мамнуният билан кутиб олди. Бу эзгу курашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга ҳаракат қилиб кўплаб плакатлар ишлади.

С. В. Герасимов Совет ҳокимияти даврида зўр илҳом ва ҳаяжон билан ижод қилди. Беғубор табиат, унинг қўйнидаги меҳнаткаш инсон ҳаёти рассом полотноларига кўчди. «Деҳқон», «Колхоз қоровули», «Сирень гуллари», «Яна баҳор», «Баҳор», «Мажнунтол гуллади», «Муз эриди», «Май» каби асарлари фикримизнинг далилидир.

Улуғ Ватан уруши бошланган пайтда рассом Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кирган немис-фашистларининг ёвуз ишларини ўз кўзи билан кўрди. 1943 йилда у ўзининг «Партизан онаси» асарини айнан натурадан яратди. Мазкур полотнода уруш оқибатида вайрон этилган қишлоқ, асир тушган одамлар тасвирланган. Олдинги қаторда немис офицери қўлга тушган партизан-йигитни ўлимга олиб кетаяпти. Оёқ-яланг ва кўзларида алам ёшлари қалқиган она фашист жаллодидан раҳм-шафқат сўраётгандай. Рассом ранглар ёрдамида фашистларда шафқат йўқлиги, совет кишиларининг қаҳрамонона қиёфасини усталик билан акс эттирган. С. Герасимовнинг кейинги «Партизан қасами» асари эса бу ғоявий мазмунни тўлдиради. 1958 йили Бельгиянинг Брюссельск шаҳрида очилган халқаро кўргазмада «Партизаннинг онаси» асари олтин медалга сазовор бўлган эди.

Сергей Герасимов китоб безашда ҳам баракали меҳнат қилган рассом эди. У. М. Горькийнинг «Артомоновлар иши» повести, драматург А. Н. Островскийнинг «Момақалдироқ» пьесаси, А. С. Пушкиннинг «Капитан қизи» повестига расмлар чизган.

Сергей Герасимов узоқ йиллар Москвадаги бадиий институтда дарс беради. 1941 йилнинг охирида у Самарқандга келади. Педагоглик фаолиятини давом эттириб, уруш тугагунча шу ерда яшайди. Рассом жуда кўп ниҳоясига етмай қолган асарларини Самарқандда битказади.

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида Сергей Герасимовнинг турли йилларда яратган асарларидан айримлари қардош республикалар санъати бўлими залларидан бирида намойиш этилаётир. Рассомнинг табиат ва инсон ҳаёти манзараларини ифода этувчи «Гулдаста», «Март», «Савдо бозори», «Самарқанд» каби асарлари минглаб санъат ихлосмандларида қизиқиш уйғотмоқда.

М. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

Суратда: С. М. Герасимовнинг «Партизан онаси» картинаси.
А. Раевский

ИРРИГАЦИЯ ТЕХНИКАСИ КЎРИГИ

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида 25 сентябрь куни тантанали равишда ёпилган халқаро «Ирригация-85» кўргазмасида 60 дан ортиқ фирма ва корхона ирригация техникасининг, сув хўжалиги объектлари қурилиши учун ускуналар ва материалларнинг энг яхши намуналарини кўрсатдилар.

СССР Савдо-саноат палатаси ва Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги томонидан ташкил этилган кўргазма доирасида ўнта илмий симпозиум ўтказилди. Олимлар ва мутахассислар дунёдаги турли мамлакатларда ва регионларда сув хўжалигини ривожлантириш тажрибаларини алмашдилар, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва ундан оқилона фойдаланиш соҳасидаги кейинги ютуқлар билан танишдилар.

Ўзбекистоннинг ер ости сувларидан фойдаланиш ва қўриқ ерларни комплекс ўзлаштириш, суғориладиган деҳқончиликни ривожлантириш тажрибаси кўргазма қатнашчилари диққат-эътиборини ўзига жалб қилди.

(ЎзТАГ).

ИЧКИЛИКБОЗЛИК — ЖАМИЯТИМИЗГА ЕТ ИЛЛАТ

ҲЕЧ КИМНИНГ ҲАҚҚИ ЙЎҚ

ТЕРГОВ пайтида ҳам, судда ҳам Маҳмуд Эрматов «Қандай қилиб одам ўлдириб қўйганлигимни билмайман, маст эдим» деб такрорлашни қўймасди. Унга СССР Олий Совети Президиумининг 1966 йил 26 июлдаги Фармонига мувофиқ мастлик ҳолатида жиноят содир қилиш жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолат, деб белгиланганлигини эслатиб қўйишга ҳам тўғри келди.

Афсуски, бу огоҳлантириш кеч эди. Оғир жиноят содир бўлган ва суд ҳамма ҳолатларни ҳисобга олиб, Маҳмуд Эрматовни узоқ муддатга озодликдан маҳрум этиш тўғрисида ҳукм ҳам чиқариб қўйди.

Байрам куни М. Эрматов оиласи билан Ўрта Чирчиқ районидаги А. Икромов номли колхоз фермасида бригада бошлиғи бўлиб ишлайдиган қариндоши Ужабов Камолиддинларникига меҳмонга келди. Қариндоши уйда йўқ эди. Лекин байрамни «нишонлаш» учун улфатлар топилди. Дастурхонда дарҳол газак ва ичкилик пайдо бўлди. Кейинчалик «улфатлар»нинг айримлари икки, бошқалари уч шиша арақ ичилди, дейишди. Қандай бўлмасин улар росмана маст бўлишди. Кейин ҳамма уй-уйига тарқади. Маҳмуд Эрматов мастлиги, меҳмондорчиликка болалари ва хотини билан келганлиги учун noилож бу ерда ётиб қолди.

Бироқ ҳаддан ортиқ ичган Маҳмуд ўринда ёта олмай ташқарига чиқди. У ҳоналарнинг бирида учиб ётган бир одамга дуч келди. Бу шу ҳовлида ишлаётган ёлланган уста экан. У ҳам ғирт маст.

— Ҳей, менга қара, отинг Юра эдими?— деди ғулдираб Маҳмуд,— менинг уйимни ҳам ремонт қилиб берасанми?

Байрам муносабати билан уй эгаси — Камолиддин Ужабов устага бериладиган кунлик «норма»ни икки баравар оширган эди. Ана шу тўрт-беш шиша винони бўшатган Юрий ҳам уйқуси безовта қилинганлиги учун тепасида ғўдайиб турган одамни чангитиб сўкиб қолди. Маҳмуд унга ташланди... Маҳмуд Эрматов ҳеч нарса бўлмагандек яна ўрнига келиб ётди, эрталаб эса болалари ва хотини билан бамайлихотир уйига жўнади.

Район Ички ишлар бўлими ва прокуратураси ходимлари М. Эрматовнинг жиноятини аниқлаб, ашёвий далиллар асосида қотилликни исботлаганларидан кейингина у айбига иқрор бўлди ва қилмишини мастлиги билан ҳаспўшламоқчи бўлди.

Лекин ичкилик туфайли қилинган бу жиноят биринчи марта эмасди. М. Эрматов бундан илгари ҳам жиноий жавобгарликка тортилган. У машинани маст ҳолда бошқариб, авария қилганлиги ва бошқа одамга оғир тан жароҳатлари етказгани учун уч йил муддатга озодликдан маҳрум этилганди.

Шундан сўнг уни тавбасига таянди, деб ўйлашди. Ҳақиқатан М. Эрматов райондаги «Коммунизм» колхозининг 3-бригадасида сувчилик қилар, оилалик, икки фарзанднинг отаси. Лекин «оқ касофат» яна уни ўз домига тортиб, қотиллик йўлига бошлади...

Тергов ва суд пайтида оғир жиноят содир бўлган Ангор қишлоқ Советида ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кескин кураш олиб борилмаётганлиги ҳам сезилиб қолди. Марҳум «уста» Ю. А. Шангинни бу ерда ҳамма, шу жумладан қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси М. Маматқулов ҳам яхши биларди. Унинг тергов пайтида район прокуратурасига берган тушунтириш хатида Юра исмли устанинг қишлоқда ҳар кимнинг уйида ишлаб юрганлиги, аммо унинг шахси билан қизиқмаганлиги кўрсатилган. Аниқланишича, Ю. Шангин дайдилик қилиб юрганлиги учун икки марта жиноий жавобгарликка тортилган экан. Кейинги ўн йилча вақт давомида эса ҳеч қаерда ишламас, бировларнинг юмушини бажариш ҳисобига яшар экан. Узоқ вақт давомида пропискаси бўлмаган, тайинли бирор жойда ишламайдиган кимса наҳотки на қишлоқ Совети ижроия комитетини, на участка милиция инспекторини қизиқтирмаса?

Устани ичкилик билан мунтазам сийлаб турган ферма бригадири К. Ужабов-чи? У ҳам марҳумнинг ҳеч қаерда ишламаслигини яхши биларди-ку! Аммо у уйини арзон гаровга ремонт қилдириб олишнигина кўзлади, холос.

...Ҳукм ўқилди. Суд залида кимнингдир чуқур хўрсинишлари, кимнингдир изтиробли йиғиси қулоққа чалинарди. Уларни тушуниш мумкин: ахир ҳали куч-ғайратга тўла йигит дўстлари қатори ўйнаб-кулиб меҳнат қилиш, оилавий бахтдан баҳраманд бўлиш ўрнига қотил сифатида жазоланди. Ҳа, у қотиллик қилди, бир одамнинг ҳаётига завол бўлди. Ўша байрам дастурхони атрофида тўпланишганда ҳозир кўз ёши қилаётган қариндошлари, дўстлари нима учун қадаҳга узатилган қўлни ушлаб қолиш ўрнига бу қадаҳни лиммо-лим тўлдириб, зўрлаб унинг қўлига тутқаздилар?!

Бу ҳақда улар, уларгина эмас — ҳозир ҳам даврада «хурсандчилик», «саломатлик», «дўстлик» ва бошқа сохта ниятлар учун қадаҳ таклиф этаётганлар яна бир карра ўйлаб кўрсалар яхши бўларди. Ичкиликнинг касофатига бефарқ қарашга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Р. ШОМАҚСУДОВ,
Ўрта Чирчиқ район прокуратурасининг терговчиси.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

БЕКОБОД ШАҲРИ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТИНЧЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ МАВЗУСИДА

Ғафур Ғулом номли шаҳар марказий кутубхонасида ер юзида тинчликни ҳимоя қилиш, ядро ҳалокатининг олдини олишга бағишланган китобхонлар конференцияси бўлиб ўтди. Унда областимиз турли шаҳар ва районларидаги китобсеварлар жамиятларининг вакиллари ҳам иштирок этдилар.

Конференцияда сўзга чиққан студент ва ёшларнинг Москвада бўлиб ўтган XII жаҳон фестивали қатнашчиси О. Кузнецов, кутубхоначилар О. Мяктинова, Г. Пан ва М. Аблаевалар тинчликни мустаҳкамлаш учун курашда адабиётнинг роли ҳақида гапирдилар.

М. Ашрафий номли 1-болалар музика мактаби ўқувчилари конференция сўнггида тинчликни шарафловчи куй-қўшиқлар ижро этишди.

БОЛАЛАР ПОЛИКЛИНИКАСИ ИШГА ТУШДИ

12-микрорайонда истиқомат қилаётган ишчи-хизматчиларнинг фарзандлари яшаш жойларининг ўзида даволаниш имконига эга бўлишди. 103-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари бу ерда 350 ўринли болалар поликлиникасини фойдаланишга топширдилар.

«АССАЛОМ, «ОЛТИН КУЗ»

Ю. А. Гагарин номидаги маданият ва истироҳат боғида анъанавий «Ассалом, «олтин куз» санъат байрами бўлиб ўтди. Шаҳарликлар бадиий ҳаваскорлик коллективларининг драматик ва музикали композицияларини, концерт программаларини томоша қилишди. Цемент комбинати «Юность» вокал-чолғу ансамблининг чиқишлари айниқса қизғин кутиб олинди.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

ВАҚТ КУТИБ ТУРМАЙДИ

Бўка районидаги 122-автобаза ҳайдовчилари янги йил матбуотига обуна бўлишни зўр уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Бу ерда обуна тўплаш плани 130 процент адо этилди. «Гулистон», «Кўк орол» совхозларида ҳам обуна тўплаш ниҳоясига етай деб қолди.

Лекин райондаги ҳамма хўжалик ва ташкилотларда ҳам обуна тўплаш мана шундай тезкорлик билан олиб борилмаяпти. Жамбул номли, «Ленинобод» колхозларида бу муҳим сиёсий кампанияга эътиборсизлик билан қаралмоқда. Обуна бошланганига салкам икки ой бўлган бўлишига қарамай, бу ерда бирор сўмлик ҳам обуна ҳужжатлари расмийлаштирилмаган. 4-кўчма механизациялашган колоннада ҳам обуна тўплаш ишлари сусткашлик билан олиб бориляпти.

Умуман район бўйича ҳозиргача 320 минг сўмлик обуна тўпланиши лозим эди. Амалда 88 минг сўмлик обуна тўпланди холос. Бу соҳада йиллик план 28 процент бажарилди.

Хўжалик раҳбарлари, партия ташкилоти секретарлари йиғим-теримни баҳона қилиб, обуна ишларини ўлда-жўлда қолдирмоқдалар. Хўжалик ишлари бу муҳим сиёсий кампанияни муваффақиятли ўтказишга тўсқинлик қилмаслиги керак.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

ТРАКТОР ИККИНЧИ ДАРАЖАЛИ ТРАНСПОРТ ЭМАС

ҲОЗИРГИ давр халқ хўжалигини, хусусан қишлоқ хўжалигини машина-механизмларсиз, тракторларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Ер ҳайдашда, ҳосилни йиғиб-териб олишда, ҳатто кўчатларни парвариш қилишда, юк ташишда тракторлар асосий ёрдамчи бўлиб хизмат қилади. Улар районларда, район марказларида, шаҳарларда ва колхозларда ҳам қатнайди. Демак, трактор ҳайдовчи ҳам том маънодаги шофёр ҳисобланиб, ундан кўча ҳаракати қоидаларига, ўз тасарруфидаги тракторнинг техникавий соз бўлишига тўла риоя этиш талаб қилинади. Мана шу талабларни бажармаган, ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини у ёки бу даражада бузган трактор ҳайдовчилар белгиланган маълум қоидалар асосида жазоланади.

Бироқ, афсуски, айрим ташкилотлар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари тракторга иккинчи даражали транспорт воситаси дегандек муносабатда бўлиши оқибатида назоратсизлик кучаяди. Бунинг натижасида эса тракторчилар кўнгилларига келган қоидабузарликларга, номаъқулчиликларга йўл қўядилар. Жумладан, колхоз ё район территориясида юрган тракторларни йўлда тўхтатиб текшириладиган бўлса, ҳар икки тракторчининг бирида ҳайдовчилик гувоҳномаси йўқлигига шоҳид бўласиз. Шунингдек, ҳар тўртта трактордан учтасида турли техникавий носозликларни кўриш мумкин. Мана шу «арзимаган» носозликлар истаган дақиқада кўнгилсиз ва ҳатто бахтсиз ҳодисаларга сабабчи бўлиши тўғрисида на тракторчи, на раҳбар шахс ўйлаб кўришади. Яқинда область ижроия комитети ҳузуридаги ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш комиссияси ташаббуси билан ўтказилган бир ойлик «Трактор» операцияси бу фикримизни яна бир бор тасдиқлади.

Операция мобайнида колхоз ва совхозларнинг барча тракторларининг техникавий созлиги назоратдан ўтказилди. Масалан, Пискент районидаги текширишда 440 та тракторнинг техник ҳолати кўриб чиқилди, улардан 320 та трактор ҳаракат хавфсизлигига раҳна соладиган даражада носоз эди. 162 ҳайдовчида эса ҳайдовчилик гувоҳномаси йўқ экан!(?) Оқибатда, район территория-

Ойлик операция нималарни кўрсатди?

сида тракторчилар томонидан йўл ҳаракати қоидалари бузилиши жуда кўп марта қайд қилинган. Бунинг учун «Партия XXVI съезди» совхозининг гараж мудири И. Алиевга маъмурий чора кўрилди. Шунингдек, райондаги «Пискент», Охунбобоев номли, Вахрушев номли хўжаликларнинг тракторчилари ҳам давлат номерисиз, гувоҳномасиз трактор бошқараётганда қўлга тушдилар.

Ғалаба районида ўтказилган текшириш вақтида 300 дан ортиқ тракторчилар йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузган чоқда, 10 ҳайдовчи эса кайф билан рулга ўтирганда ушландилар. Йил бошидан буён эса кайф билан трактор бошқарганлар 80 кишидан ошиб кетди. Айниқса, райондаги Киров номли колхознинг трактор ҳайдовчилари ўртасида таълим-тарбия, меҳнат интизоми ёмон аҳволда эканини аниқланди. Бу колхознинг 40 дан ортиқ тракторчилари йўл ҳаракати қоидаларини қўпол равишда бузганлар, икки ҳайдовчи эса маст бўлган. Худди шундай аҳволни «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхозида, Ленин номли, Свердлов, Ҳамза, Димитров номли хўжаликларда ҳам кўриш мумкин эди.

Тракторларда қоидага хилоф равишда одам ташиш ҳоллари ҳам тез-тез учраб туради. Масалан, Ленин номли колхознинг тракторчиси Т. Худойберганов колхоз раҳбарларининг кўрсатмаси бўйича Т-28Х4 тракторининг тележкасида 15 колхозчини далага олиб кетаётганда тўхтатилди. Бундан ташқари, ҳайдовчининг ҳеч қандай ҳужжати йўқ. Ҳолбуки, тележканинг ёнбошига йирик-йирик ҳарфлар билан «Одам ташиш тақиқланади!» деб ёзиб қўйилган.

Райондаги 521 турли хил модификациядаги тракторларнинг атиги 311 таси давлат номери, ёритгич ускуналар, тўхташ сигналлари, бурилиш кўрсаткичлари, соз тормоз системаси билан таъминланган бўлиб, қолган 210 трактор эса давлат номерисиз ва турли техникавий камчиликлар билан фойдаланилмоқда.

Юқоридагига ўхшаш мисолларни областимизнинг Оққўрғон, Янгийўл, Чиноз, Ўрта Чирчиқ, Бекобод, Бўка районларидаги хўжаликлардан ҳам истаганча келтириш мумкин.

Бундай аҳвол билан келишиб бўлмайди. Аввало колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, эгаллаб турган лавозими бўйича автотранспортга жавобгар бўлган раҳбар кишилар юқоридагича муносабатга тезда барҳам бериб, тракторларнинг техникавий созлигини, тракторчиларнинг эса маълум малакага ва бу малакани тасдиқловчи ҳайдовчилик ҳужжатига эга бўлишини таъминлашлари зарур. Шунингдек, тракторларнинг ҳайдовчининг уйида сақланишига чек қўйиб, ишдан сўнг албатта трактор паркида сақланишини қатъий назорат қилиш керак. Акс ҳолда кўнгилсиз ва бахтсиз ҳодисалар келиб чиқишига бевосита ана шу кишилар ҳам сабабчи бўлиб қолаверадилар.

Ҳа, трактор иккинчи даражали транспорт эмас, уни эътибордан четда қолдирмайлик.

М. АҲМЕДОВ,
Тошкент область Ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль инспекциясининг бошлиғи, милиция майори.

Спорт

Мусобақалар, учрашувлар

ЗАРУР ҒАЛАБА

Жаҳон футбол чемпионати финалига йўлланма олиш учун олтинчи группада саралаш учрашувларида иштирок этаётган СССР терма командаси ўтган куни Москвада Дания футболчилари билан учрашди. Ёмғир ёғиб турган бўлишига қарамай, Марказий стадионга тўпланган юз мингдан ортиқ ишқибоз ва «зангори экран» қаршисидан жой олган миллионлаб футбол мухлислари бу ўйинни катта эътибор ва қизиқиш билан томоша қилдилар. Футболчиларимиз иккита йўлланманинг биттасини қўлга киритиш учун бу ўйинда фақат ғалаба қозонишлари лозим эди. Дуранг ҳам бизни қаноатлантирмасди.

Учрашувнинг биринчи бўлимида ҳисоб очилмаган бўлса-да, майдон эгаларининг устунлиги яққол сезилди. Бу устунлик иккинчи бўлимнинг бешинчи минутида гол киритиш билан якунланди. Демьяненко — Морозов — Протасов комбинацияси муваффақият билан тугади. Шундан сўнг совет футболчилари яна бир неча марта кескин вазият яратишди. Дания терма командасининг дарвозабони Расмуссен Протасов, Блохин, Демяненко зарбаларини бартараф этишга муваффақ бўлди.

1:0 ҳисобида ғалаба қозонган СССР терма командаси турнир жадвалидаги аҳволини анча ўнглаб олди.

Олтинчи саралаш группасида бугунгача бўлган вазият қуйидагича:

	Ў.	Ю.	Д.	М.	Т.	О.
Дания	5	3	0	2	8—4	6
СССР	6	2	2	2	10—8	6
Ирландия	6	2	2	2	4—4	6
Швейцария	6	2	2	2	4—9	6
Норвегия	5	1	2	2	2—3	4

Совет футболчилари навбатдаги учрашувини Ирландия терма командаси билан ўтказадилар.

«УНИВЕРСИТЕТ» ОЛДИДАГИ МУАММОЛАР

Кейинги йилларда мамлакат чемпионати олий лигасида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Тошкентнинг «Университет» баскетболчилари ўйинидан мухлислар мамнун эдилар. Бу йил-чи?

53-Чемпионат ўйинлари Тбилиси ва Куйбишев шаҳарларида бошланди. Ҳамшаҳарларимиз иккита ўйин ўтказиб иккаласини ҳам бой беришди. Агар бу мағлубият мухлислар учун маълум даражада кўнгилсиз бўлса, тренер ва спортчилар учун тасодиф эмасдир. Команданинг бугунги аҳволи ниҳоятда оғир бўлиб, зудлик билан ёрдамга муҳтож. Негаки, етакчи ўйинчилар Рашид Абелянов, Николай Назаров, Юрий Шишков, Сергей Гаврилов, Дмитрий Сухаревлар турли сабабларга кўра командадан кетдилар. Улар ўрнини эгаллайдиган муносиб резерв эса топилмади. Бунинг устига командага раҳбарлик қиладиган ташкилотлар ўз бурчларини унутиб қўйиб, командадаги аҳвол билан қизиқмаяптилар. Ана шундай ҳолда «Университет»дан ҳужумкор ва яхши ўйинни кутиш мумкинми?!

«Университет» Тбилиси шаҳрида ўтказилаётган группада қатнашмоқда. Тошкентликлар аввалига Ленинграднинг «Спартак» командасига 74:103, сўнгра Марказий армия спорт клубига 80:107 ҳисобида ютқазишди.

ТВ

БУГУН

МТ I

9.00 «Время».
9.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
9.55 Мультфильмлар.
10.40 Ҳужжатли фильмлар.
11.25 Концерт залида — мактаб ўқувчилари.
12.05 «Моцарт». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.30 Янгиликлар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 Ҳужжатли фильмлар.
16.10 «Рус тили».
16.45 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». ГДРдан олиб кўрсатилади.
17.40 Мордва халқи Россия составига ихтиёрий қўшилганлигининг 500 йиллигига.
18.30 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати.
18.45 «Фан ва турмуш».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Ҳамдўстлик» Тележурнал.
20.00 «Моцарт». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.05 Халқаро фольклор байрами.
23.20 «Дунё воқеалари».
23.35 Л. Мартинов. «Ҳаво фрегатлари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Ишончли одам». Телефильм.
9.35 ва 10.35 Тарих. 4-синф.
10.05 ва 13.45 Инглиз тили.
11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Умумий биология.
11.35 ва 12.40 География. 5-синф. Жойнинг плани.
12.05 М. Луконин поэзияси.
13.10 В. Маяковский. «Мен кашф этган Америка».
14.15 Тарих саҳифалари. «Шахсан дахлдор». Уч марта Қизил Байроқ ордени кавалери, артиллерия генерал-майори А. Ф. Сергеев ҳақида.
15.00 А. Н. Островский. «Сепсиз қиз».
16.00—18.30 Янгиликлар.
18.45 Илмий-оммабоп фильм премьераси.
19.00 «Мавжуд шароитга кўра...» Киевдан олиб кўрсатилади.
19.50 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. «Динамо» (Тбилиси) — МАСК.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Актуал мавзуларда: халқ истеъмоли моллари. Хизмат кўрсатиш тармоғи».
21.15 Телефильм.
21.30 «Время».
22.05 «Ғолиблар».
23.20 Останкино концерт студиясида джаз коллективларининг чиқиши.

УзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Музикали дастхат».
8.00 «Салом, кичкинтойлар!».
8.10 Ишчи ёшлар учун.
8.30 «Ахборот».
18.00 Янгиликлар.
18.15 Мультфильм.
18.30. «Бугун — Жаҳон туризм куни».
19.00 Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 Халқаро аҳвол кундалиги.
20.05 «Жаҳон тараққийпарвар адабиёти». Файз Аҳмад Файз.
20.30 «Ахборот».
20.55 «Инсон ва қонун».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Кино оламида».
23.05 Кўрсатувлар программаси.

УзТВ II

9.00—16.05 **МТ II.**
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Соло». Телевизион бадиий фильм (рус.).
17.30 «Қувноқ стартлар» (такрорий).
18.20 «Рус тили — мактабгача ёшдаги болаларга».
18.50 Фильм-балет.
19.30 «Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти — 50 ёшда» (рус.).
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Анна Каренина». Бадиий фильм. 2-серия.
21.30 Москва. «Время».
22.05 Бадиий фильм (рус.).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти базасида ташкил этилган
33-КАЛИНИН РАЙОН ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1985—1986 ўқув йили учун
8—10 СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Билим юрти ипакчилик ихтисоси бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди.

Ўқув муддати 10 синфни тугатганлар учун 1 йил, 8 синфни тугатганлар учун эса 3 йил.

Ўқувчилар ётоқхона, бепул овқат ва кийим-кечак билан таъминланади.

Ўқиш даври узлуксиз иш стажига киради.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирган ҳар бир йигит-қиз олий ўқув юртларига конкурсиз кириб ўқиш ҳуқуқига эгадир.

Колхоз ва совхозлардан йўлланма билан келганлар ўз жойларига ишга юборилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширишлари керак: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, 10-синфни битирганлиги тўғрисида аттестат, (8-синф учун гувоҳнома), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойдан справка, 4 дона расм (3х4 см. ҳажмида), соғлиғи ҳақида справка (086)У формаси тўлдирилади), характеристика.

Билим юрти адреси: Тошкент области, Калинин райони, Жарариқ почта бўлими, Ўрта Осиё ипакчилик илмий-текшириш институти (Метронинг «Пахтакор» станциясидан 64 экспресс, метронинг «Чилонзор» станциясидан 34-экспресс ва 87-автобусларга чиқиб «Ипакчилик институти» бекатида тушилади). Телефон: 46-57-17.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/IX да **Отелло,** 28/IX да **Маршал Жуков,** (15.00), **Парвона** (19.30).

Тошкент область ижроия комитетининг адлия бўлими ва халқ судлари коллективлари Ўрта Чирчиқ район халқ суди судьяси А. А. Аҳмаджоновга отаси **Абдураҳмон АҲМАДЖОНОВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари— 335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши— 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 337010, 325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда —325553; совет қурилиши—325645; маданият—325767; ахборот ва спорт —337010, 325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар ҳамда ҳарбий ватанпарварлик —325556; редакция бўйича тунги навбатчи —334808, 325353.

Р. 06043. А. 1792. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12